

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laiskraštis
LEITUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 41. Philadelphia, Pa. 8 d. Spalio, [October] 1909 m. Met. V.

Be laisvos moteries, — nera laisvo vyro.

NUO senų laikų įsiviešpatavę prietariai, kad moteris yra «žemesniu žmogišku sutvėrimu», da ir šiandien XX-tame metšimtyj, civilizacijos, laikuose palaikomi. Gana tik pasižiūrėti į santykius vyriškos lyties su gražioja lytim, kad persitikrint, jog civilizacija tų prietarių visai nepanaikna.

Kiek sykių vyrų tarpe pakyla kalba apie moterų klausimą, apie jų kovą už politiškas teises ir lygybę, tiek kartų mes patėmsime ironiškus, o da tankiau paikus nusišypsojimus bei pajuokas. Tankiausiai girdžiama persenėjusia, be jokios logiškos vertės pasargą: «ilgas plaukas, trumpas protas».

Gerai, kad nė vienas iš tokių pasergėtojų da neįsitaišo sau prietaisos, su kurios pagelba galėtų išmieruoti protus, nes beabjo rastų kur kas trumpesnį savo, negu kovojačios už politiškas teises ir lygybę moteries. Antra, su pagelba tos prietaisos, gal būtų galima pertikrinti viešpataujančius, kad jie pajuokdami moteriškės trumpaprotystę tikrai turi trumpą ar labai silpną protą, kad negal suprasti, jog moteriškė lygiai toks pat žmogus, kaip ir vyras ir lygiai teisėmis turi naudotis.

Pajuokimas moterų kovos už žmogiškas teises yra tikriausių liudytojų vyriškos lyties protiško bukumo, ypač moralybės atžvilgyje.

Moteries kovos klausimas, gal kur kas yra svarbesnis už kovojančio už išsiliuosavimą ir viešpataujančio patino.

Priežastis to aiški: visiškai pilnai išsiliuosuoti vyras gali tik tuomet, kuomet bus išauklėtu išsiliuosavusios iš vergijos motinos pilietės.

Pakol auklėjimas gentkarčių bus rankose moteries-vergės, patol visos svajonės apie pilną išsiliuosavimą žmogaus bus tik svajone ir neatsiektu siekiu.

O juk šiandien moteris—motina, nedaug kuo skiriasi nuo vergės. Jeigu nesivadina ji jau verge «pono», tai pilnai galima ją šiandien vadinti verge draugijinių santikių, kurie garbingą ir atsakančiąją motinos—auklėjos rolę pakeitė pajuokiamos ir tankiai kankinamos tarnaitės role.

Draugijos santikiai, pavarė ją nuo šeimyniško aukuro; iš naminės ugnevietės vaidelytės, padarė tik vireją, skalbeją, šlavėją, valytoją ir nešiotąją, o kartas nuo karto gyvu manekinu, išpuoštu paukščių plunksnomis ir margomis skaromis.

Ji šiandien negal but vadinama vyro gyvenimo drauge, kuri rankoms susiėmus sykiu su juo tur eiti erškečiuotu taku ir sykiu su juo pergyventi valandas džiaugsmo, sykiu su juo eit prie siekio, sykiu su juo rupintis, triusti, gėrėtis ir svajoti. Ji liko tik tarnaitė svajotojų—burtininkų, tankiausiai tykojančių ant to, ką mato pas ją pageidaujamo dėl savo žaislės ar naudos.

Iš augščiausios draugijoje vietos santikiai moterį varo tankiai į bedugnę, kur dėl «įkunyčių dorybių» yra tik «nupuolusioji esybė».

ELAWSKIS
Philadelphia,
S SALIUNAS.

Lietuviški kvėpentiniai garsai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarimas, grina lietuviška kalba.

ownacki

Philadelphia, Pa.
r Vynycia
niski ir užrobie-
eriai, Arickos ir
tykit pas lauteij

14-28
200 A.
ZINOMAS
P ROVNO
PHILADELPHIA, P.
yto. Nuo 2 iki 3 P.M.
16 iki 8 vakare.
nisiškai ir lenkiskai.

Ir štai, kada, toji nelaimingoji, pažeminta bažnyčios ir temdoma kunigijos, «dorųjų» niekinama esybė, stengiasi pakilti iš to baisaus nupuolimo, į kur ją įtumta, kada siekia jai priklausančios vietos draugijoj, kada stengiasi išsiluosuoti iš vergijos ir likti žmogum-piliečiu, atgyvenusieji ir paikiantieji viešpataujančios lyties atstovai, drįsta ironiškai šypotis iš moterų kovos, patardami daboti, puodus ir vaikus.

Toks atsinešimas link moterų kovos, yra lygiai niekšiškas, kaip ir liudnas.

Niekšiškas, nes parodo kaip labai morališkai, supudė juos kapitalistiška tvarka, liudnas, nes parodo, kaip kapitalizmas nustelbė protus, kad nesugėbi jau suprast, kokiu būdu gali sutraukti tuos vergijos pačius, kuriuos uždejo ant žmonijos kapitalizmas, o vienok da savinasi sau teisę valdyti pasaulį.

Bet ta nesuomonė visgi neilgai bus palaikoma, tas kapitalistiškos klesos argumentavimas neišlaiko silpniausios kritikos, tas atspriešinimas moterų reikalavimams, negali sulaukyt natūrališkojo draugijinių santykių išsivytimo, kuris sykiu neša pilną moteries laisvę.

Prie to prisideda pats kapitalizmas: moteris-verage išsiluosuos per moterį-darbininkę.

Moteries nelaisvė šiandien nėra išskirtinai, tik lyties nelaisve arba vergija, bet vergija proletaro.

Kapitalizmas į savo kraujuotą jungą įjungė, netik stipryj vyrą, bet silpnąją moterį ir nešivysčiusius kudikius. Verčia juos sykiu dirbti privilegijuotųjų, valdininkų ir kunigijos, tarnaujančios pirmiems žemai naudai. Išc ulpia iš jų spēkas, žeidžia ir žudo, nesiklausdamas kas kokios lyties. Užkrečia juos saulge, nuodija supuvusiu maistu, užmuš: nežmoniškoms darbo sąlygomis, nežiurint kas vyras, moteris ar kudikis. Išnaudoja, griauja ir naikina visą šeimyną. Nemato, nė rupinasi žinojimu kas yra jo auka, žiuri vien kiek pelno pasidaro iš produkcijos, žiuri, kas daugiau produkcijos išleidžia sulyginant su algos didumu.

Lai kudikis iš lošio stoja prie mašinos ir dirba, tas kapitalizmui visai nerupi, kad tik būtų pelnas! Kas vyks su kudikiu tai ne kapitalizmo «business»!—sako šiandieninis suredymas.

Reikėjo tos pasibaisėtinos ir piktadariškos nesuomonės, kad parodyti žmonijai faktą, kurio, rodos, iki šiol nematė, ypatingai, kad buvis abiejų lyčių priklauso kiekvienai iš jų, kad išsiluosavimas vienos lyties negali but pilnu, be išsiluosavimo kitos, ir kad tik bendra abiejų lyčių proletarijato kova gali but pasekminga.

Keliai, kuriais žengia prie pergales darbininkų-vyrų organizuotos eilės, pagal šiandieninį draugijos arba visuomenės suredymą turi but ir moterų-darbininkų keliais.

Tikslas vienas ir tas pats ir kovos budas ar priemonės vienodais turi buti. Moters visam paeulyje, organizuojasi ir kovoja. Kad jos stengiasi eitie vienu su organizuotais proletarais keliu, tą geriausiai parodo Vokietijos moters, kurių social-demokratų partijoje matome jau 62.259. Jos sykiu su vyrais kovoja už politišką išsiluosavimą, už savo teises, priklausančias laisviems piliečiams.

Nedalyvaudamos ekonomiškai-politiškoj kovoj moters, veltui svajotų apie savo išsiluosavimą. Atkakliausia jūkova, jeigu tik jos eina kitu pasiskirtu, negu organizuotas proletarijatas keliu, vis bus be gerų pasekmių, kaip pavyzdžiu Anglijos sufargistės; tokia kova ir tokioms priemonėms moters negali iškovot sau išsiluosavimo, jeigu sykiu nepanaikys kapitalistiškos surėdyme sistemos.

Vienok reikalavimas jų, kad joms būtų pripažintos balsavimo teisės, parodo, kad moters supranta, jog nedalyvaudamos politikoj, niekad negalės išsiluosuoti iš to baisaus savo padėjimo. Jos turi balsuoti ir statyti rinkimuose savus kandidatus, jos turi teipgi, kaip kita žmonijos pusė, spręsti draugijos ar visuomenės klausimus ir turėti savo įtakmę ant gyvenimo bėgio.

Taigi joms lieka: arba pasilikti tolesnia tarnaitėmis ir vergėmis, arba likti laisvoms pilietėmis. Kadangi niekas kitas, kaip tik klesų kova veda prie tikro išsiluosavimo, nieks kitas, kaip tik socializmas gal įvykdyt visos žmonijos tikrą išsiluosavimą, tad joms lieka: arba pasekt buržuazijos mokslą ir buti nelaisvais išnaudojama visuomenės nariais, arba vienytis su socialistais ir sykiu kovoti už pilną išsiluosavimą, už sava augščiausią draugijoje vietą, už vietą laisvos motinos-auklėjos. Koks kelias moteriškai tad lieka, turbut bereiklo bus plačiau aiškinti.

Iš tų atžvitių mūsų kovotojų už ateities suredymą vysų šventa priedermė yra šaukti į talką ir moteris. Be laisvos moteris-motinos, negali but laisvo vyro.

Ir čia negalima nepasakyti, kad mės permažai į moterų klausimą atkreipiame savo atydą, nors jis teip svarbus mūsų kovoje, kad ištikro didžia nuodėme būtų jį pamiršti. Kad pa traukti moteris į susipratusiųjų eiles, reikalinga duot joms tai, kas aptemdintoms kunigijos ir prietarų, parodytų jų pasibaisėtiną padėjimą, kas leistų joms suprasti savo vertybę ir pareigas. Mūsų lietuvių moters, ištikro pamirštos. Kaip labai yra reikalingas veikalas «Moteris ir Socializmas», netik joms, bet ir mums dėl augščiau nurodytų priežasčių, gal suprasime bent iš tų keleto prirodymų, jei patįs negalime prie tų pridėti daugiau, o vienok neįstengiamo, nes nedaug tuo rupinamės,—išleisti jį iki šiai dienai.

J. B. S.

Viktor L. Berger.

Kaip Ateis Socijališkoji Revoliucija.

Senesniejie amatininkai atmena da taip vadinamas «brolijas» arba darbininkų amato draugijas (cechus), kurios gyvavo nuo viduramžių iki XIX-tojo metšimėio. Senovės pramonijoj tie «cechai» turėjo tą reikšmę, ką šiandien turi profesionalinės sąjungos, su tuo principijiniu skirtumu, kad anomet darbaviai būvę nariais cechų ir turejo ant jų visišką kontrolę.

Anais metais kiekvienas mokinyš turėjo galę likti savarankiu amatininku (meisteriu), nes išdirbystės įrankiai buvo prasti—primityviški.

Priešginybė tarp meisterio ir mokinio reikalų buvo menka ir nebuvo teip matoma, kaip šiandien.

Minėti «cechai» arba profesionalinės sąjungos, jeigu juos taip galima pavadinti, lošė didelę rolę kai-kuriuose Europos miestuose.

oj kovoj motera, akliasia jukova, izuotas proletari-pavyzdžiui Ang-nėms moters ne-panaikis kapita-

pripažintos bal-og nedalyvauda-to baisaus savo tuose savus kan-aisė. spręsti drau-įtekme ant gy-

a tarnaitėmis ir langi niekas ki-uosavimo, nieka žmonijos tikrą ržuazijos moka-ės nariais, arba išsiluoavimą, aisvos motinos-turbut bereiklo

surėdymą vysq is. Be laisvos

nažai į moterų svarbus mūsų viršti. Kad pa nga duot joms arodytų jų pa-i savo vertybę virštos. Kaip izmas», netik usčių, gal sup-ralime prie tų aug tuo rupi-

J. B. S.

liucija.

nas «brolijas» yvavo nuo vi-onijoj tie «ce-nės sąjungos, žiai buvę na-

ti savarankin-) prasti—pri-

vo menka ir

igu juos taip as miestuose.

Kas yra tik geriau apsipaziņes su istorija, tas žino, kokias atkak-lias kovas vedė cechai Vokietijoje, Anglijoje, Italijoje, Francijoje ir Bravarijoje, gindami miestą nuo sauvalės ricerių (bajorijos), kuni-gaikščių ir vyskupų, nekartą atliekant kruvinas mušas su patrici-jais ir vaizbūnais.

Visos privilegijos ir liuosybės, kokias turėjo vidutinės klesos Europoje pirm Francijos revoliucijos, buvo pasekmės tų kovų.

Nors tankiai tokios kovos baigėsi liaudies pralaimėjimais, bet kiek kartų pergalė buvo cechų pusėje, tik kartų buvo visiška ne-ganda patricijams, arba valdančiam klesai. Jeigu net pralaimėji-mas buvo cecho pusėje, tai valdantieji bijodami naujų riaušių, stengėsi užganedinti cechų reikalavimus.

Višiškas miestelėnų išsiluosavimas turi būt dekingas Anglijos XVII-tam metšimtyje ir Francijos XVIII-tam metšimtyje revo-lucijoms.

Cechai ir brolijos nežiūrint į jų keistą-barbarišką maską, vi-durinių amžių žmonijai padarė daug labo, gelbėdami proletarijatų miną iš vergijos. Vaisiais tų kovų pasinaudojo taipgi ir valstie-čiai, kurie XVII, XVIII ir XIX metšimčiais pradėjo kraustyti miestuosna.

Užstojus rankų išdirbystės pramonijai cechai ir brolijos dingo, atsirado darbininkų sąjungos.

Anglija buvo pirmutiniu kraštu, kur pirmiausiai pramonijon įvykdyta mašinos, ten pirmiausiai atsirado ir darbininkų sąjun-gos arba unijos. Tačiau įtekme, kokią turėjo senovės cechai ant begio nuotikių negali lygintis su įtekme šiandieninių profesionali-nių sąjungų nė Anglijoje ne kur kitur. Tiesa šiandieninės unijos savo narių skaitlingumu kur-kas didesnės už senovės cechus, vie-nok jiegos šių dienų organizacijų kur-kas mažesnės, negu kad bu-vo viduramžių cehuose, nors susipratimas arba apšvieta daug daug-iau pakilus ir išsiplėtojus tarpe organizuotų darbininkų. Prie-žastį to visai ne sunku surasti. Kovoje už buvį žmonės guodoja tik tą, ko bijosi. Ta tiesa šiandien turi daug didesnį reiškimą, ne-gu prieš tūkstantį metų.

Viduramžių cechai buvo guodjami, nes jie buvo gerai apgink-luoti. Nesupraskite to blogai. Gerai žinau, kad draugijos klausimas negali būt išrištas su pagelba gatvinių riaušių, ginklinių su-kilimų, kanuolių, nėgi su prgelba bombų ar dinamito. Vienok ir su pagelba vien balsu nebus galima galutinai išrišti.

Iki šių laikų drauginius ar visuomeniškus sunkius uždavi-nius išrišinėta tik su pagelba kraujo ir plieno.

Tačiau kiekvienas žmogus, šiek-tiek protaujantis, tur pripa-žinti, kad čia mūsų krašte balsas laike rnkimų gali labai prisidėti prie išrišimo visuomeniško klausimo, ir tai daugiau, negu kokios-nors kitos priemonės, nes balsas gal suteikti mums reikalingą pajie-gą dėl išrišimo draugijos klausimo šiokiu bei kitokiu būdu.

Nelengvas vienok yra šioj ar kitoj šalyj dalykas valdyti balio-tu. Valdyti baliotą, nukreipt jį visados geron pusėn yra sunkiau ir reikalauja didesnio intelektingumo, negu valdyti šautuvu.

Net žmonės tamsūs su šautuvu apsieina labai atsargiai, o su savo balsu elgiasi visai kitaip. Dėlto to Amerikoj balsai padarė daug daugiau blėdies, negu kulkos.

Darbininkai, kurių gyvenimas darosi kas syk sunkesniu, vi-sai neklausia savęs į katrą pusę pakreipt savo balsą. Ir tie darbi-ninkai labiausiai priešingi lavinimuisi, o abelnai apšvietai.

Ypatingai, žemiausiai nupuldintas darbininkas, lengviausiai pasiduoda kapitalistui. Tie tai darbininkai parsiudodami sutei-čia kapitalistams netik balsuojančius veršius, bet teipgi pinkertonus, šerifus ir kareivius.

Pavyzdžiui Pensylvania valstybėj darbininkai labiausiai pa-vergti. Ir ten, nežiūrint visai į tai, kas atsitiko Homestead, Haz-leton'e, McKees Rocks'e laike streikų, toj pačioj Pensylvania val-stybėj, išmirkintoj darbininku krauju, republikonai gagna daugiau-siai balsų.

Tie patys žmonės mušami trusto konstablių, policijos it kiš-čiai, už republikoną balsavo pereitų metų lapkirtyje už stiklą ala-us, cigarą ar gražius žodelius bei liepiant tą daryti kunigeliui nuo ambono, ir šimet jei dangus tik leis sulaukti rudens, balsuos už republikonus. Gal prie blogo prisidės da aršesnis ir balsai pa-krips—balsuos taip, kad ateinančiais metais po vadovyste publi-konų konstabliai nedaužytų jiems lazdoms ir kulkomis galvų, tik kad atiduoti vadovystę ant tų «tvarkdarių» demokratams.

Tie bėdini algos vergai nemoka naudingai suvartot savo bal-sus, bet da liūdnesnis apsireiškimas yra, kad jų vaikai degeneruo-jasi da labiau už juos pačius. Panašūs santikiai viešpatauja ir ki-tose valstybėse.

Tarpe tokių darbininkų nesimato jokio progresavimo apsi-reiškumų.

Jeigu panašūs santikiai liktu abelnais mūsų krašte—o juk pas-tangos kad juos padaryti abelnais netruksta—tada vieną gražią dieną būtų galas mūsų civilizacijai.

Gauja išalkusių vergų pasididįs ir liks da labiau aptemusi.

Kada tas nuolat ugoim kaitinamas katilas, pripildomas nuo-dais, pesipildįs tulą dieną ir išmes iš savęs pragarišką įtalpą, kada prispaustųjų milijonai pakils ir mesis stvo padukime ant savo val-donų ir jų giminių—tada netiktai mūsų pseudo kultūra bus panai-kinta, bet tiespanašiai visa kultūra žlugs tūkstančiams metų. To dėlei vardan žmonijos neleiskime tam įvykti, stengkimės gelbėti darbininkus nuo tokio padėjimo.

Vienok kyla klausimas, kaip tą galima atlikti!

Kaip!

Atlikti tą galima tik per abelną apsiginklavimą visų piliečių sis-tematišku būdu taip, kaip yra Šveicarijoje.

Nors kiekvienas Šveicaras yra kareiviu ir savo namuose turi nuosavą ginklą—Šveicarija yra viena iš ramiausiųjų ir ramybę pa-laikančiųjų kraštų. Pačiame mieste Chicago papildoma daugiau žmogžudyščių traukyje savaitės, negu Šveicarijoje traukyje ištisų metų.

Riaušes ten beveik nežinomos. Nes kapitalistų klesa Šveica-rijoje su proletarijatu elgiasi atsargiau, negu kur—nors kitame kraš-te Europos.

Ir kada šveicariška sistema abelno apsiginklavimo žmonių bus įvesta šioj šalyj—pasaulis išvystų stebėtiną atmainą apsiejime Amerikos kapitalistų su darbininkais.

VERGE KELK!

Aš jauna ir laisva,
Duodu svetui jausmus;
Mano vardas Šviesa
Lygiai myliu visus,
Bet Tamsybės vaikai
Manę drabsto purvais,
Kad sakau jiems: vergai!
Niekinkit retežiais,
Kuriais apkalė jus
Jūs Tamsybė—carai,
Kad išplėšt jums jausmus,
Ir jiems būtų gerai!
Verge! Kelk ir nutrenk
Retežius nuo savęs!
Sykiu su manim žengk,
Nebijoki manęs!—

Aš nuvesiu tavę
Laisvės laimiu svietan,
Tu pažįsi savę,
Jau nebegriši tamson.

P. A. Jatulevičius.

Visasvietinė politika iš Socijalizmo.

Užsiėmusi savais grynios kovos reikalais social-demokratija, mažai teturėjo laiko aukuoti kitiems gyvenimo klausimams. Literatura, daila, jurisprudencija ir t. t. vis tai dar šian dien pudymai, kurie laukia ir nesulaukia savo artojų.

Tiesa, kad social-demokratijos dalykas yra organizuoti proletariją, šviest ją, ir vest prie galutinio siekio. Dabartinio surėdymo išnaikinimas, jo tikro budo pažinimas, yra tai svarbiausias ir didžiausias S.-d. užduotis.

Vienok darbininkų judėjimui augant, susipratimui gilinanties, reikalavimams didinanties, proletarijos smegenyse pradeda gimti daugybė klausimų, kurių išaiškinimo ji pradeda jįskoti, kurių laukia išrišimo. Ir social-demokratija kaip tikra proletarijos vadovė, ne vien užtylėjimu ant tų, ar kitu klausimų gal atsakyti. Ne, šiandien, rytoj turės duoti ant tų klausimų atsakimų.

Vienas iš tokių klausimų—visasvietinė politika. Išrinkta naminiais reikalais, S.-d.-ja mažai teturėjo laiko pažvelgti kas dedasi už sienos. Terptautiškuose Kongresuose, darbininkų vadovai pasidalijo savo mintimis, išreiškia solidariskumą ir prielankumą proletarijato vienos tautos, prie proletarijato kitos. Visasvietinei gi politikai visai mažai teaukuoja laiko.

Begalinis militarizmo augimas, ginklų žvangėjimas, valsčių ginklavimas negalėjo ne atkreipti proletarijos akių ant apsiereikimo visuomenės gyvenimo. Prileitarija, noroms nenoroms turi į tą dalyką rimčiau žvilgtuoti ir aiškiai užimti tam klausime poziciją.

Šiandien Europoj stovi vienas priešais kitą du susivienijimu: Vokietijos su Austrija ir Italija iš vienos pusės ir Rusijos su Franczija iš antros. Tie susivienijimai užlaiko Europoj lygsvarą.

Bet tikro ramumo nematyti. Tai čia, tai ten pradeda ginklai žvangėti. Kartais neprisiėina vartoti tų baisy instrumentų, bet tankiai šautuvai pradeda ugnimis spjauti, kaip tai atsitiko paskutiniais dešimtmečiais ant Kubos, Burų šalyje. Mandžurijoje. Ir šaknies tų neramumų reikia jįskasti ekonominiuose santykiuose.

Kapitalistiškoji produkcijos forma diena iš dienos vis platyn ir platyn žengia. Vieną tvirtovę paskui kitos užima, net į tolinesnį kempelį pasiekia. Ukininkas, ir tas šiandieną į tą galvatrukį įtrauktas. Jau jis ne savo šeimynos užlaidymui sėja ir akėja, bet rinkui. Pats maitinas bulbėms, o grūdus veža parduot, kad geležies, gazo, cukraus nusipirkti.

Ukininkas ir pramonininkas susivienija, kad muitais pakelti kainas ant savo išdirbinių, kad neįleisti svetimų kraštų prekių ir grūdų.

Visur matyti ugis trustų; vedimas gi parmonijos pereina vis daugiau ir daugiau į rankas bankų. 30-40 metų atgal pramonininkai skųsdavos ant išnaudojomo bankų. Šiandieną pramonija ir bankai tvirčiausiai susivieniję. Kapitalas, pinigai, bankai veda visasvietinę politiką, ir dar imperialistiškąją.

Paprastai kapitalas prieš proletariją stovi, kaip tarptautiškoji spēka. Visasvietinė gi politikoj, jis apsiereiskia kaip tautiškas kapitalas.

Seniaus kapitalistas siųsdavo savo prekes į užrubežį, o iš ten gaudavo teipgi prekes. Dabar visai kitaip. Begalinės viršvertybės, kurias išdirba darbininkai pabrikuose, suplaukia į bankas. Bet dadar tei kapitalai nepasilieka bankose juos tuojaus leidžia į svietą, pasipelnyt. Negalėdami savo krašte tų kapitalų suvartoti, veža juos į kolonijas. Ten naujose vietose veda gelžkelius, kasa anglį, varį, aukšą ir sidabrą. Teip mes matom Indijoje, pietinėj Afrikoj, Kaplandijoje, panašios šydienios kolonijos visai lieka perkeistos.

Amerika 1879-1890 metuose buvo didžiulias pristatyto jas grūdų į Europą. Dabargi Europos valstijos uždarė rubežius muitais ir įvežimas svetimų javų visai susilaikė. Dabar jau Amerika ne grūdus į Europą veža, bet savo išdirbiniais užkrečia Europą, ir pati užsadarė muitais nuo svetimų prekių.

Imperializmas lieka dabar ekonomine Europos politika.

Vokietija toms pačiom pėdoms seka. Vokietijos kapitalis tai reikalauja augštų rubežinių muitų ant pramonijos, kad tokiu budu lengviau konkuruoti užrubežiniuose rynkuose.

Vokietijos ir Anglijos kapitalai susitinka visame sviete ir terp savę veda aršiausią konkurenciją. Vienas šitos kovos epizodas buvo Burų karas pietinėje Afrikoj.

Amerikos kapitalas jįskėjo Kuboj sau rynkaus per ką kilo terp Ispanijos ir Amerikos karas, kurį laimėjo Amerikos kapitalistai.

Japonija su savo kilančiu kapitalizmu, susidurė su Rusija ir mokinyms priveikė mokytoją.

Sulažymas caro viešpatijos turi didelę svarbą visasvietinėj politikoj. Anglijos jau nebereikia bijoties savo seno priešo ir ji dabar visas savo spēkas gali ištempti prieš Vokietiją. Anglijos susivienijimas su Rusija ir Francija, turi ne kokius idealiskus siekius, kaip tai, palaikyti Europos ramumų sist. bet gryną gišeftą. Anglija su pagelba Rusijos šeiminkauja, kaip paskutiniai laikai rodo, Persijoje. Kaip Indijoje, Egipte, tiep Persijoje anglų kapitalai pradės nešti pelną.

Teip imperijalizmas veikia ant visasvietinės politikos.

Net Austrija ir toji imperialistiškuosius meginimus daro. Bosnijos iš Hercegovinos anneksija (prijungimas) tai teip pat imperijalizmo dievui auka. Nedidelė žinoma, bet visgi Austrijos ir Vengrijos kapitalistai iš Bosnijos ukininko galės čiulpi tyvus, be pelno visgi neliks.

Tokiu budu matome skersai ir išilgai senojo ir naujojo svieto, vienokius kapitalizmo palinkimus. Kapitalus siunčia į kolonijas, kad ten naują kapitalą tvirtų. Ten jis gimdo naują proletariją, kuri su laiku pradės Europos proletarijai konkurenciją daryti.

Užgrobdami kolonijas, eksploatuodami jas Europos kapitalai tuom žinoma revoliucionizuoja vietines tautas.

Teip matome panašius neužganėdinimo Europos globėjais apsiereiskimus Indijoje.

Imperializmas pagimdys didelį visasvietinį gaisrą. Tas begalinis ginklavimas, kurį mes šiandieną matome kraštuose su išsiplėtojusia industrija—prie gero negali privesti.

Prie to mes turime rengties. Mes turim prieš imperijalizmo užimti aišką poziciją. Reikia daugiau kreipti atydos į visasvietinę politiką.

K. Renner, vienas Austrijos S-d, vadovų sako: Visur organizuojasi proletarija ir mes žengiamoje svarbią kovos gadyne. Kas pergalės, keno toj kovoj bus viršus, prigulės nuo proletarijos susiorganizavimo, nuo jos tvirtybės ir susipratimo.

J. Šilas—Kilas.

Pagal A. Bebel'į parašė Z. A.

Ateities Surėdymas.

(Tąsa).
X.

Kaimo Ūkio Pakilimas.

Jeigu prigulinčiai pakelti žemės kultūrą ir pagerinti apdirbimo būdą, tai prie dabartinio technikos stovio vieno žemės hektaro apdirbimas atpigėtų daugiau kaip ant 10 dolerių, grūdų būtų daugiau ant 20-40%, o kai kur jau ir būna daugiau ant 50%. Geriausia kaimo ūkis pastatytas tenai, kur dirba garo ar elektros spėką. Garo ir elektros spėką galima išnaudoti tik ant didelių ūkių. Taip Fovlero garo plugas reikalauja mažiausia 5000 hektarų žemės.

1895 metais buvo suskaityta,—kad jeigu visą žemę apdirbtų su geriausių (tų laikų) mašinų pagalba, tai per metus būtų suėdyta apie 400 milijonų dolerių.

Anot Rulando gana yra pasekmingai kovoti su javų ligomis, kad nereikalauti į Vokietiją iš kitų kraštų duonos atvežimo. Vienok, prie dabartinės tvarkos, kaip negalima visos žemės apdirbti geriausiom mašinom, taip negalima pasekmingai su javų ligomis kovoti. Vienas ir kitas bus tik prie ateities surėdymo.

Prie dabartinės tvarkos negalima pasekmingai ir blėdingas žolės naikinti. Ištirninėjimas gi parodė, kad be blėdingų žolių žemę kur-kas daugiau neša.

Keturi metro ketvirtainiai davė gramų.

	Grūdų	Šiaudų.
Su blėdingom žolėm	180	239
Be jų	525	1077

Jeigu kaimo ūkį keiti, tai su kiekvienais metais žemė vis daugiau neša. Rein Pfalco tas taip buvo užlėmyta:

Žemės morganas nešė centnarų.	1884 m.		1892 m.	
Rugių	7,75		19,50	
Avižų	7,09		18,85	
Kviečių	3,05		15,30	
Miežių	12,00		18,85	

Ne tik žemės pagerinimas pelną pakėlė, bet daug prie to prisideda ir grūdų gerumas. Iš von-Vinkerio skaitlinių matom:

Žemės hektaras nešė kviečių kilgoramų.	Paprastu grūdai.		Po atskyrimo blogų.	
Išviso	8,000		10,800	
Grūdų	1,668		2,885	
Šiaudų	6,332		7,915	

Visus šiuos pagerinimus galima bus gyvenimui įvykdyti, kada visas išdirbimas bus rankose visų žmonių. Žinia, tuomet žmogui nės nepriseis pusbadžiai gyventi. Žemės yra kiek reikia! Jeigu gerai apdirbti pietinės Rusijos žemę, tai ji viena galėtų išmaitinti visus Europos gyventojus.

Taip, kaip žemės apdirbimas ateityj labai pakils, taip pat atei-

tyj visuomenė turės tokius vaisių sodus, apie kuriuos dabar nei nė mąsto. Gerus obuolius ir grūšes, o taipogi įvairius pietų vaisius galės valgyti netik «ponai».

Kada liks prigulinčiai suvienytos žmogaus ir mašinos spėkos, tai visuomenė išmoks netik žemę geriau apdirbti. Visokios pastogės, džiovyklos ir t.t. prisidės prie to, kad javus galima būtų kirsti ir per lietų, ir mūšų javai nesibijos rikėse paaugti su padarytos šilumos ir dregnumo pagalba bus galima kiekvienam metų laike turėti įvairius šviežius produktus. Jau ir dabar įvairiuose kampuose matom panašius mėginimus.

Žmogus nesustos ant to, ką turi ir visuomet jieškos naujų maisto jieškojimo kelių. Naują maistą jau rado. Tokiu nauju maistu galima paskaityti aleironato miltus. Ligšiol aleironatą gaudavo išdirbant krakmolą, ilgainiui uždės fabrikas aleironato miltų išdirbimui. Aleironato miltai tinka ir prie mėsos, ir prie sriubos, ir prie visokių vaisių. Jie gardesni ir pigesni už paprastą duoną. Toliau moksliai ištyrinėjimai parodė, kad žemės riešutis, tai vienas iš geriausių maistų. Bet žmonės jo negalėjo vartoti, kaip maisto, nes jis kartus. Vienok, Morungeno aptiekiui Simpsonui pasisekė prašalinti jų kartumą ir iš žemės riešutų miltų iškepti duoną. Duona buvo labai skani ir greit nesęsta, o kas svarbiausia tai ji pigesnė už paprastą duoną.

Tokiu būdu, mes matom, kaip prie mūšų akių maistas atsimauno. Iš to galim padaryti išvedimus, kad ateityj žmogus valgys mums visai nežinomus valgius, ir gal jis sau ras skaniausius valgius tenai, kur dabar mes sau nieko naudingo nematom.

Dabar mūšų kaimo ūkio savininkai tankiai skundžiasi, kad žemė vis mažiau pelno neša, kad ji vis gadinasi. Kiti beveik stačiai pranašauja, būk netolimoj ateityj žemėj jau negalės javai augti. Ištikro žemė gali gadintis. Jei žmogų nemaitinti, tai jis gadinasi ir miršta. Tas pats ir su žeme. Ir žemė turi maitintis, nes kitaip nepajiegs ji augalų maitinti. Geriausias žemės maistas tas, kurį ji mums duoda kaip maistą. Tokiu būdu, viskas, kas nuo mūšų lieka, turi vėl grįžti į žemę, kad paskui mes antrą kartą tą patį galėtumėm pasiimti. Tuo tarpu, kiek dabar žmogaus ir gyvulių liekanų visai pražuva! Labiausia gi pražuva miestų žmogaus liekanos. Todėl prie ateities surėdymo visuomenei rūpės viską kas liko paimta iš žemės, jai atgal sugrąžinti. Dabar miestas iš tolimiausių kaimo užkampių traukia pas savę maistą, o tiems užkampiams pats beveik nieko neduoda. Taip toliau negali būt.

Toliau, mūšų kalnuose pilna yra žemei maisto. Tai granitai porfiro, bazaltai. Tik juos sumalk ir žemę tręšk. Bet klausimas ar dabar žmogus pajiegs tą milžinišką darbą atlikti. Ne, tai darbas dėl ateities. Kada žmogus kalnais žemę tręš, tai tuomet galės jau drąsiai pasigirti, kad jis akmens duoną daro.

Tokiu būdu, ateityj visa žemė, visi kaimo ūkiai bus visuomenės rankose. Galima pasakyti, kad ateityj visa žemė pasiliks vienu dideliu ūkiu. Visi tie, ką svajoja apie smulkio kaimo ūkio ateitį, ką išrodinėja, būk mažžemis paverš dvarininką, tik klaidžioja po savo svajonių labirinetą. Ne taip ateityj bus, kaip kaimuriems norėtusi, kaip jiems išrodytų teisingiau, bet taip bus, kaip reikalaus žmonių pragyvenimas, kaip palieps naujos gyvenimo sąlygos. O gyvenimas reikalaus ne sklypelių žemės kapstymo, bet didelio kaimo ūkio apdirbimo.

XI.

Miestas ir Kaimas.

Dabar labai smarkiai auga dideli miestai. Net rodosi, kad ateityj visi gyventojai persikraustys į miestus; kaimai gi pasiliks tik paukščiams ir žvėrimis. Miestai auga, nes miestai tai prekystės ir pramonės centras; mieste susispietę ir visokios valdiškos vietos, kariumenė, teismai; miestai teipogi kultūros centrai: mokyklos, muziejai, teatrai, skaityklos ir t.t. Tas viskas traukte trau-

kia į miestą tūkstančius ir milijonus žmonių. Bebelis sulygina mūsų miestus su žmogaus pilvu, kuris vis auga, o kojos vis eina plonyn ir ant galo jos nebegal pilvo laikyti.

Visi kaimai, ką arti miestų, priima miestų būda; juose apsigyvena proletarijatas. Kaimas prisirišęs prie miesto lieka miesto prarytas, kaip ta planeta, kuri per arti prie saulės paisiartino. Nauji gyventojai į miestą pakliuvę nieko gero sau neranda, nes darbo stoka. Vienok dideli miestai duoda ir plėtojasi revoliucijoniškus centrus.

Vietomis miesto gyventojai jau pradeda begti atgal į kaimus. Jie tuom į kaimo gyvenimą neša savo pramoniską darbštumą. Kada pasigeris susinešimo keliai kaime, jo gyventojai taip, kaip ir miesto, galės naudotis plačiais kultūros vaisiais, ir tuomet pradės mažėti skirtumas tarp miesto ir kaimo. Kaimas gaus miesto išveizdą, vienok be blogų paskutinių miesto pusių. Žmonės gyvės prie sveikesnių ir geresnių sąlygų.

Kaip kitur, taip ir čia buržuaziškas svietas jau deda to pamatus. Dėl įvairių priežasčių kapitalistai steigia kaime mažesnius pramonės centrus. Toliau ne vienam kaimo ūkio savininkui rūpi prie savo kaimiško ūkio uždėti pramonės įstaigą (cukraus, cemento, popieros fabrikas ir t.t.). Kitose vietose miesto gyventojai, ačiu geresniems susinešimo keliams, jau ir dabar gyvena priemiesčiuose.

Tokiu būdu, su gyventojų decentralizacija išnyks tas tarp miesto ir kaimo skirtumas. Valstietis, dabartinių laikų tamsos vergas, taipogi galės paragauti platesnės kultūros.

XII.

Griuva Seni Stabai.

Kartu su išnykimu ypotos nuosavybės, išnyks visos tos bėdos, ką dabar žmoniją smaugia. Klesinis viešpatavimas išnyks, išnyks ir žmogaus eksploatacija (išnaudojimas), o kartu įvairios apgavystės. Mamonos bažnyčios užsidengs, nes valstijos poperiai, akcijos, vekseliai ir t.t. neturės jokios vertės. Niekam taipogi nereikės rūpintis apie savo nuosavybę, ir dabartinėje turtuoliai ateityj ramiai be baimės nustoti savo turtą, galės miegoti.

Jau žinom, kad turės ateityj išnykti dabartinės valstijos ir valdžios, nes nebus nuosavybės, kurią jos dabar apgina ir kuriai jos reikalingos. Kartu su valstijom išnyks ministrai, parlamentai, nuolatinė kariumenė, policija, žandarai, teismai, prokurorai, advokatai, kalėjimų prižiūrėtojai, mokesčių ir muitų rinkėjai—vieni žodžiu, visos politiškos įstaigos. Kazermių, kalėjimų ir t.t. buveinės tarnaus geresniems tikslams. Tūkstančiai įvairių įstatymų neturės jokio vertės.

Vieton parlamentų bus kolegijos ir delegacijos, kurios rūpintis prižiūrėti išdirbimą, išdalinimą, įvedimą įvairių pagerinimų ir t.t. Ant šių darbų ypatingai dalykai neturės jokios įtekmės, nes jie eis ant visuomenės naudos, o ne ant atskirios ypotos labo.

Ateityj nežinos ne politišku, ne kriminališku prasikaltimų. Vagis išnyks, nes išnyks ypatinga nuosavybė, kurią jie dabar vagia, nes visi galės rasti darbą ir visų reikalai bus aprūpinti. Ne bus ir valkatų, šių dabartinės tvarkos sūnų. O gal bus užmušimai? Bet kam jie bus reikalingi? Beveik visi dabartinieji užmušimai surišti su ypatinga nuosavybe. Dabar užmuša dėl nuosavybės ir per nuosavybę. Ir koki prasikaltimą tik paimtum, ne vienas jų ateityj neturės pamato ir dirvos. Jeigu gi kas ir atsitiks blogo, tai jo «kaltininką» reikės gydyti. Ir ant paskutinių bus dar dabartinės nuosavybės įtekmė, nes nuosavybė išdirba išgamas, kas nuo tėvo galės persiduoti sūnui. Vienok, iš šios rūšies kaltininkų vis toliau mažiau bus. Vienu žodžiu, sugrius visi seni stabai. Apie juos tėvai pasakos savo vaikams, kaip apie senovės padavimus,

(Toliaus bus).

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

30. P. Puskunigio apeliacija į V. K—to paskirtą pračitos nominacijos ištirimo komisiją—atmesta.

31. Aplaikytieji P. Puskunigio reikalavimai 1) leisti jo dalyką per referendum, 2) grumojimui už ilgą jo apkaltinimo neištyrimą,—lieka archyve, 1) todėl, kad tame klausime tilpsta šiame «Kovos» numeryje V. K—to atsakymas, 2) todėl, kad neturi jokios vertės, nes jau pirmutinė apeliacija (žiūr. pran. 20) atmesta.

32. Kai—kurie V. K—to nariai rugoja V. K—to sekretoriui už ilgą laikymą pas save V. K—to referendumų. Kalte ne V. K—to sekretoriaus, tik mano. Esu taip užverstas darbais, kad dirbant vakarais ir nedeldieniais negalima apsidirbti, malonėsite, draugai, man atleisti ir turėt biskį kantrybės.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Veikiamojo Komiteto Referendumas No.10.

Į P. Puskunigio reikalavimą, kad V. K—tas leistų jo apkaltinimą per Są—gos referendum. V. K—tas nusprendęs dalyką duoda sekantį atsakymą:

1. Kadangi P. Puskunigis, kaip LSS sekretorius pats netvarkė nominacijos, bet pavadė F. J. Bagočiui; 2. Kadangi nominacija ir rinkimai buvo vedami neteisingai, ir 3. Kadangi P. Puskunigis savo netaktiškumu pražudė sąjungiečių užsitikėjimą, todėl V. K—tas matė reikalą *suspenduoti* jį, pavadant dalyką tam tikrai komisijai iširti. Jo apkaltinimų jokiū būdu negalima leisti per Są—gos referendum. Nes sąjungiečiai juk nežino, ar jis kaltas, ar ne. Kuomet V. K—to paskirtoji komisija ištirs dalyką nuosekliai ir apskelbs viešai,—tada tik sąjungiečiai matydami viską ir pagalios tik tada V. K—tas spręs, bet patsai sprendimas turės kitokią prasmę—nes bus faktai.

P. Puskunigio reikalavimas, kad jam būtų leista per «Kovą» save apginti,—reiškia leisti P. Puskunigiui sukelti organe triukšmą,—todėl V. K—tas *visai atmets* tokį reikalavimą, nes tai būtų visų sąsąsny: tada turėtų teisę skųstis ir visi tie, kurie nominacijoj gavo daugiau balsų, vienok nebuvo įtraukti į rinkimų blankas, turėtų teisę skųstis ir tie, kurie buvo nominuoti ir įtraukti į rinkimų blanką, visai be užklauso, ar apsiima kandidatais būti. Pagaliau turėtų but atvira «Kova» 4—ioms Chicagos kuopoms, kurios pirmiausiai patėmijo nominacijos neteisingumą.

Taigi P. Puskunigis teiksis palaukti ištirimo komisijos raportu. Už šį atsakymą balsavo V. K—to 10 narių. 2 nariu susilaikė nuo balsavimo.

V. K—to Sekr. J. Stasiulevičius.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Veikiamojo Komiteto Referendumas No.11.

V. K—to nario J. A. Stankaus įnešimas, kad reikalingas V. K—to III susivažiavimas Philadelphijoj, Pa., perėjo per V. K—to referendumą su sekančiomis pasekmėmis:

Už įnešimą 2 balsai; prieš 7 b.; 3 nar. nebalsavo.

Tokiu būdu tas įnešimas nupuola.

V. K—to Sekr. J. Stasiulevičius.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Veikiamojo Komiteto Referendumas No.12.

V. K—to nario J. S. Pruselaičio įnešimas, kad LSS Centro Val-

LAI.

dybos nariai (išskiriant redaktorių ir administratorių) būtų Jungtinių Valstybių piliečiais, perėjo per V. K-to referendumą su sekančiomis pasekmėmis:

Už įnešimą balsavo 3; prieš—5: 1 narys nebalsavo.

Taigi įnešimas nupuola.

V. K-to Sekr. J. Stasiulevičius.

Līg. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pranešimas Sąjungiečiams.

Konferencija Chicagos keturių kuopų Lietuvių Socialistų Sąjungos, atsibuvusi 12 rugsėjo 1909 m., tarp kitko nutaria pranešti Sąjungiečiams štai ką:—

1. Kadangi V-sis Lietuvių Socialistų Sąjungos susivažiavimas, Boston, Mass. 1909 m., matydamas silpną «Kovos» stovį prarėmė Chicagiečių sumanymą, perkelti «Kovos» redakciją į administraciją Chicagon, pasitikėdamas, kad «Kova» Chicagoje «pigiaus apsisie»—ir kas svarbiausia—«Chicagos draugai apsiima savo lėšomis perkelti ją Chicagon. 2. Kadangi Sąjungiečiai iki šiol manė, kad ištikrųjų Chicagos kuopos yra apsiėmę perkelti «Kovą» savo lėšoms Chicagon, kaip parašyta V sus. protokole, kuomet Chicagos kuopos savo įnešimuose V-am LSS susivažiavimui, to nėmėnėjo (toji klaida padaryta per Chicagiečių delegatus susivažiavime) ir 3. Kadangi kaip matyti iš «Kovos», kai—kurie draugai, net ir kuopos, yra priešingi tam sumanymui, t.y. perkelimui «Kovos» Chicagon—Chicagos draugai atsiima savo įnešimą. Atsiima todėl: Chicagiečiai, kaip dalis Sąjungos kūno, gali tik dalį savo triuso jai aukauti. «Kova» priklauso visai sąjungai, todėl visi turi ri jaja rūpintis. Antra, matydamas kad «Kovos» stovis jau pasigerino, ir, nenorėdami užtraukti ant savęs Sąjungiečių neuz:itikėjimą, kad tai ištikrųjų yra «tautiškųjų genijų išrokavimai» patariam palikti «Kovą» ant vietos. Bet jeigu Sąjungiečiai atras reikalingu perkelti ir visį prisidės su perklimo lėšomis, tada ir mes su lygia dalimi prisidėsime.

Konferencijos Valdyba

Pirm. J. Jančevski

Sekr. S. Strazdas.

P.S. «Kovos» spausdinimo reikalė: Rodos, redaktorius buvo pranešęs, kad «Kova» bus duodama spausdinti pas Olševskį, nes tokis esąs Chicagiečius manymas. Pranešam, kad panašaus manymo pas Chicagiečių nebuvo. Tatai buvo rodos Olševskio propeccija V-am LSS susivažiavimui.

BALSAVIMO PASEKMĖ.

Visuotiniu balsavimu (referandum)—buvo balsuojami (renkami) nariai į VI. Mass. Valstijos rajono L.S.S. įstaigas:

Pagal nominaciją kandidatais apsiėmė būti šie ir gavo balsų sekančiais:

Organizatoriumi:

Stripinis,	Grikštas,	Naviackas.
kp 17- 3 bal.	17-14	17- 1
40—	40- 3	40- 2
60- 2	60- 2	60- 4
61- 3	61- 2	61- 2
64- 2	64-10	64—
67- 2	67- 6	67- 3
71- 1	71- 3	71- 4
89- 2	89- 9	89- 4
114- 1	114- 3	114- 1
Viso 16.	52.	21.

Protokolų sekretorium:

Ivėnaitis,	Undzius,	Stogis.
17- 1	17-10	17- 8
40- 1	40- 6	40- 1
60- 4	60- 4	60—
61- 3	61—	61- 4
64—	64-12	64—
67- 2	67- 7	67- 2
71- 2	71- 2	71- 4
89-11	89- 2	89- 2
114- 2	114- 2	114- 1
Viso 26.	45.	22.

Finansų sekr.

Klikunas,	Bieliauskas,	Raulinaitis.
17-17	17- 1	17- 1
40- 4	49—	40- 1
60- 4	60—	60- 4
61- 4	61- 1	61- 2
64—	64—	64-12
67- 6	67- 5	67—
71- 2	71- 6	71,—
89- 2	89- 3	89- 9
114- 1	114- 2	114- 2
Viso 40.	18	31.

Kasierium:

Kugis,	Stankus,	Kubilskis.
17- 2	17- 6	17-10
40- 2	40- 2	40- 1
60- 8	60—	60—
61- 5	61- 1	61- 1
64-12	64—	64—
67- 9	67- 1	67—
71- 8	71—	71—
89- 9	89- 5	89- 1
114- 3	114- 1	114- 1
Viso 58.	16.	14.

Tokiu budu, pagal daugumą balsų likosi išrinkti: Organizatoriumi Grikštas 52 bal. Protokolų sekretoriumi Undzius 45 bal. Finansų sekretoriumi Klikunas 40 bal. Kasieriumi Kugis 58 bal.

Visuotiniojo balsavimo sutvarkintojas, A. Žymantas.

TREČIŲJŲ TEISMO NUOŠPRENDIS.

«Kovos» Nr. 17. š. m. buvo apskelbta, kad 14 tos L.S.S. kuopos narys A. Valinskas likosi išskirtas iš tarpo kuopos narių už peržengimą socializmo principų.

Bet kadangi A. Valinskas užprotestavo priešais išskirimą ir pareikalavo Trečiųjų teismo, L.S.S. 14 kp. išrinko tei sėjus tam reikalui. Ištyrus dalyką, išrinktasis Trečiųjų teismas išnėšė sekančią rezoliuciją:

(a) Kadangi A. Valinskas bandė daryt kontraktą su firma už foremoną, esant toj firmoj srteikui.

(b) Kadangi pats A. Valinskas prisipažino, jog buvęs klaust drabininkų ar eis į streiklaužius.

Todėl abelnai žvelgiant į dalyką, A. Valinskas budamas L.S.S. nariu tokiais pasielgimais deskreditavo L.S.S. ir 14-tos kuopos vardą visuomenės akyje, Trečiųjų teismas randa reika lingu A. Valinską suspenduoti vieniems metams, t. y. nuo Kovo 7 d. 1909m. iki Kovo 7 d. 1910m.

Trečiųjų Teismo nariai:

{ Vincas Kvederas, pir.
J. Noruševičius, sek.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji eilutė yra senojo skatėliaus, antroji — naujojo.)

Spalų Mėnuo.

1-14—1896m. Mintaujos mokiniai katalikai nepriima mokslisų maldų, išvaryta 33, iš jų 28 lietuviai.

2-15—1817m. Mirė T. Kosciūška.—1894m. Sudas ant kražiečių Vilniuj tęsėsi 9 dienas—1901m. Sujudimai prieš kunigus ir minikus Oviedos ir Sevillos miest. (Ispanijoj).

3-16—1891m. Prasidėjo Erfurte socialistų kongresas, kuris išdirbo programa (Vokietijoj).

4-17—1897m. Carienė liepia moterų gimnazijose Lietuvoje pirmą vietą palikti maskolkoms.

5-18—1900m. Laimėjo streiką Pensilvanijos darbin. (Š. Amerikoj).

6-19—1893m. Kun. Mažeika nori išvogti Š Sakramentą, kad atiduoti Kražių bažnyčią maskoliams.

7-30—1822m. Atžagarcivių kong. Veronoj nuveikimui revol.

MAŽAS FILJETONELIS.

PRAŽUK TU NETEISINGAS!

P. M. G.

Saulė jau buvo augštai pakilus ir smarkiai kaitino, kad einant miesto gatve žmogus jautė spindulių kaitrą visu savo kunu, tik malonus pavasario vėjalio dvelkinimas lyg, kad gai vino ir stiprino einančiam mažtančias spėkas.

Geguzės mėno pabaigos laikas buvo labai gražus ir malonus. Gamta pilnybė buvo išsipuošusi ir svaigino savo kvapniais, o grožiu žavėjo jausmus žemės gyventojaus—žmogaus. Tačiau ne visiems ta gamta teip maloni, ne visus ji žavėja, ne visus pagirdo balsaminiais arometais. Miestelėniamis ji neteikia daug savo dovanų; jiems miestų gatvės vis pilnos nuodingų dulkių ir dvokimo, ypač da ten, kur skirta gyventi neturtėliams.

Nepuiki ir nešvari buvo gatvė, kuria ėjo saulės spindulių kaitros alsinamas ir pavasario vėjalio gaivinamas žmogus. Matyt niekuo jis nesigėri, niekuo nesiinteruoja, nes eina galvą nūsvėręs ant krutinės. Jo veidas liesas, apžėlęs, pajuo dėg; jo krutinė kartas nuo karto pasikėlinėjo tik, kad išleist sunkų atsidusėjimą, kad palengvint tą slogą, kuri matomai slėgė jam sielą. Sykiu su dusavimais iš jo burnos išsiveržinė jo koki tai neaiškų neištariami žodžiai.

Buvo tai Juozas Kirpčius. Jis šiandien saulei tekant buvo išėjas iš namų. Visą tą laiką jis praleido bestovėdamas

tai prie vieno fabriko vartų, tai prie kito. Aplankė jis daug fabriky, prie kurių tik jį vedė spindulėlis vilties, kad ten galės parduoti savo spėkas, kad jam ir jo šeimynai būtų daleista apsiginti nuo bado. Bet viltis visur jį suviliojo—apgavo. Jis da jaunas, sustiprintas maistu galėtų dirbti sunkiausį darbą; galėtų dirbti ne tik rankų, bet ir galvos darbą, nes jis pušėtinai apsišvietė, nors ir mokyklos durys jam buvo uždarytos. Bet nors už pigiai siulė čia bei ten tas savo spėkas, visur jam pasakya «nereik»... Nereik jam gyvent, nors gamta jį, kaip ir visus kitus leido gyventi; nereik gyvent jo moteriai ir dviem mažom dukrukėms, kurios jam teip mielos, brangios kad noriai paaukuotų savo sveikatą ir gyvastį, kad tik galėtų matyt jas linkėmas, nekenčiančias skurdo ir bado.

Tos mintys draskė jam krutinę, beviltis stumė į nusiminimą. Jo kojos, tarsi, pynėsi po juo ir nenoriai žengė priekyn link tos lušnelės, kur dabar jau savo mintimis matė verkiančias dukreles ir sielvartaujančią, skausmo suspaustą mylimą moterį.

Jau kelinta diena, kaip toj šeimynoj nebuvo duonos. Šiandien Juozas gyvenomo draugė Ona ramindama verkenčius duonos kudikius, su drebančia širdžia laukė pareinat vyro. Bet jam ilgai nesugrįžtant retkarčiais spinduliai vilingos vilties blyksteldami pro drasias akis ant valandėlės mašinojos širdies skausmus ir išblaškė tamsą juodų minčių. Ir ji ramino dukriukes.

—Neverkite, mažytės, neverkite, tėvelis gaus darbą, parneš jums duonos, nupirks pieno.

Ir mažytės žiurėdamos motinai į akis, tarsi klusdamos, ar jį jau teisybę sako, užmiršo ant valandėlės alkio žiaurumą, sovo vaidintuvėje džiaugdamosios duona ir pienu.

Valandos labai lėtai slinko. Alkis atsiliepdavo vėl. Siel vertas draskė motinos sielą žiurint į alkstančius kudikius. Nueitų kur prkt duonos, bet pinigai seniai išsibaigė sykiu su užmokejimu nuomos už pastogę. Be pinigų krautuvėse negali jau gauti, nes nedirbant vyrui, niekas nepasitiki, kad greit gaus užmokėti, parduoti iš naminių daiktų jau nėra kas nes viskas, kas turėjo geresnę vertę išparduota, kad apmokėti nuomą už pastogę. Taigi nelaiminga moteriškė sėdėjo beviltyj, laukdama pereinant vyro ir sykiu bijodama jo parėjimo su tuščiomis ronkomis.

Pagaliamis ir Juozas sugrįžo.

Onos akys visupirmu susitiko su pilnomis nusiminimo ir sielvarto akimis. Susiprato.

—Nusiramink, brangi Ounte—tarė jis ramindamas.—Jei šiandien negavau, gal rytoj gausiu darbą?

—Bet štai mergaitės verkia duonas—nėra nieko.

—Štai turi da ant piršto rinkutę, kurią nešioji kaippo ženklą ištikimystės man, duok nunešiu parduosiu ir nupirksiu duonos.

Matydamas Onos akyse didelį skausmą širdies, Juozas vėl kalbėjo:

—Jei gaila tau parduoti, leisk jį užstatyti bent tulam laikui. Gausiu darbą, atpirksiu jį tau, negausiu darbo, tai nereikalingas bus jis tau.

Ona neramiai pažiūrėjo Juozui į akis teip, kad rodosi

Aplankė jis daug ilties, kad ten galytynai būtų dalei-uiviliojo—apgavo, bti sunkiausiai dar-ba, nes jis pu-jam buvo uždary-s savo spēkas, vi-yve at, nors ganta gyvent jo moteriai p mielos, brangios stį, kad tik galėtų bado.

is stumė į nusimi- enoriai žengė prie- nintimis matė ve- no suspaustą myli

nebuvo duonos. ramindama verken laukė pareinat ry- spinduliai viltinga andėlės malšino juo inčių. Ir ji rami-

is gaus darba, par

s, tarsi kludamos, lės alkio žiauruma, pienu.

siliiepdovo vel. Siel- staučius kudikius. ai išsibaigė sykiu su igų krautuvėse nes- kas nepasitiki, kad laikų jau nėra kas luota, kad apmokė oteriške sėdėjo be- bijodama jo pareji-

oms nusiminimo ir

ramindamas.—Jei

lėra nieko.

kurių nešioji kaipo arduosiu ir nupirk-

smą širdies, Juozas

(tyti bent tulam lai- ausiu darbo, tai ne-

is teip, kad rodi

stengėsi pasiekt giliausią jo sielos vietą, idant patirti, ką reiškia tas jo pasakymas. Juozas įspėdamas klausimą atsakė.

—Gal nereikalaus daugiau jį nešioti, nes kam save atiduosi, tas ir suteiks tau ženklą ištikimybės...

Onai tie žodžiai, kaip perkuno trenksmas buvo baisūs ir skaudūs. Žodžio negalėdama ištart, žiūrėjo nepsisikrutančio- mis akimis į vyrą. Jis vienok kalbėjo neužmesdamas jei nieko pikto, vien norėdamas pasakyt, kad jo gyvenimas su ja tokiame baisiame padėjime, ilgiau tęstis negali. Tarsi, dėl su- mažinimo sau to baisaus širdies skausmo, kuris suspaudė jam širdį, jis prispaudė prie savo krutinės Oną ir sykiu mažas dukrukes, o iš jo akių pasipylė stambios ašaros.

—Jeigu rytoj darbo negausių, nelaukite manęs parei- nant. Jeigu šiam svetui mano spēkos, mano rankos ir pe- čiai nereikalingi, nereikalingas esiu jam; negaliu ilgiau žiurė- ti, kaip žudo man moterį ir kudikius, liepdami mirt bado kan- čiose.

--Juozuk, ką manai daryti?—sušuko išgąstingai Ona.

Ir rodos bijodama atsakymo, skubiai nusimove nuo pirš- to žiedą, kalbėdama:

--Eik, parduok, nupirk vaikam duonos, aš da galiu pa- kentėt. Gal gausi darba.

Juozas nevilkindamas, paėmė ir skubiai išėjo, kad nu- pirkti duonos kudikiams. Ona graudžiai pravirko ir spaus- dama prie savo krutinės mažas dukrukes, verkė sykiu su joms.

Juozas nupirko duonos ir šmotuką dešros. Tai buvo maistas visai deinais.

Ant ryt jis be vilties stovėjo prie fabriko vartų, laukda- mas ar darbdaviui neprireiks darbininkų. Bedarbių burių stovėjo prie vartų. Fabriko užveizda išsirinko tik du iš to burio žmonių. Tarpe tų išrinktųjų buvo Juozas Kirpčius.

Užveizda nusivedęs į fabriko kantorą priimtuosius dar- bininkus pareikalavo aplikacijos.

—Kaip vadiniesi?—klausė jis Juozo.

--Juozas Kirpčius...

Išklausinėjas viską, kas jam buvo reikalinga, nuvedė Juo- zą prie jam da nematytos mašinos, ir liepė dirbti, pasergėda- mas: apsisaugok ratų pats. Juozas budamas sumauium, per- ėmė gan greit, kaip reikia dirbti ir su mašina apsieiti. Išdir- bo dieną laimingai ir darbas buvo atliktas gerai.

Jis šiandien labai linksmas, nors ir nuvargintas paleistas iš darbo, traukė namo, skubindamasis suramint savo Onutę, kuri nežino, kas su juo pasidarė, ar gavo darba, ar gal pasiel- gė teip, kaip vakar sielvarto paimtas sakė.

Ir teisingai nelaiminga moteriškė, kentė pragaro kan- čias, nežinodama kas atsitiko. Taigi nemažas buvo jos džiaug- smas, kada išvydo įeinantį Juozą ir linksmą jo nusišypsoji- mą. Ji puolėsi prie jo ir užsikabinus jam ant kolo ilgai ne- galėjo paleist, rodos, norėjo nuramint visus tuos skausmus, kuriuos iškentėjo, o kurie dabar kartodamiesi slinko viens paskui kitą, per jos sielą palikdami tuos jausmus, kurių pati išaiškint negalėjo. Ašaros džiaugsmo riedėjo jos veidu, o ji žiūrėjo ir žiūrėjo jam į veidą, negalėdama prisotint savo akių.

Sekančią dieną Juozas linksmi atsisveikinęs moterį ir kudikius, išėjo į darba.

Dirbo ir mąstė apie savo mylinčią ir mylimą moterį ir kudikius. Savo vaidintuvėje piešė jis gyvenimą laimingos šei- mynos. Užsimastęs, jis pasijuto, kad jau jo ranką mašina traukia. Persigandęs plėšė ją lauk, bet veltui. Surikus jam pribėgta ir mašina sustabdyta. Juozas apalpęs nežinojo, kaip jį pargabeno namo.

Da atgavo sąmonę, da pažiūrėjo į alpstančią ant jo su- trintus krutinės mylimą Onutę, akimis prašė paduot jam ku- dikius, atsisveikinęs be žodžių, apsiliejo ašaromis ir pastiro mirimo kančiose.

—Žuvo!...—suriko alpdoma moteriškė ir puolė be jaus- mo ant bejausmės vyro krutinės.

Grabinė tyla viešpatavo kambaryje, nes ir kudikiai nesu- prasdami kas veikiasi, lyg apmirę žiūrėjo į savo gimdytojus, kuriuos išplėšė jiems ranka netikusio surėdymo.

O, žuk tu neteisingas, biauirus surėdyme!

Laiškai iš Europos.

Vilkas Avies Kailyje.

Jau daugelis iš mūsų žino, kad pirmieviai palieka rusų caro bernais ir jam ištikimais tarnauja. Yra dar ir dabar daug tokių vilkų, kurie prisidengę avies kailiu išėina kartu su avimis ant pie- vos, bet greitu laiku neiškenčia savo prigimto papročio, bevaikšti- nėdamas tarp avių papiauna aviniuką ir tuom pasirodo, kad jis vilkas.

Tarp lietuvių ir net tarp kitų tautų buvo ir yra gerbiamas lietuvis Čipinskas, direktorius Liepojaus komercijos mokyklos. Čipinskas yra žinomas liberališkas valdininkas, baigęs du fakulte- tu. Jis 1905 m. pagarsėjo Liepojuje su savo moksliskomis prakal- bomis; jis įstojo į vietinę savotarp. pašelpos liet. draugiją; jį iš- rinko pirmsėdžiu; jis pirmsėdžiu Liepojaus mokytojų draugijos; jis dalivauja ant visokių vakarinių kursų, darbininkų ir inteligentų. Latviai net užvydi lietuviams, kad jie turi išmintingą ir liberališką ypata. Žodžiu, visur Čipinskis. 1906 m. jau pradėjo aušti tas «liberališkas» karštis: atsisako nuš pirmsėdystės iš lietuvių draugystės dėlto, kad gali būti pavojus «karjerai»; jau pradeda lankyti rečiau ir kitas draugystes. 1907 m. užviešpatavus reakcijai, jau Čipinskio «ideališkų» darbų visai negirdeti. 1908 m. atidengus va- karinius kursus dėl mokytojų draugystės, policmeisteris Poduški- nas daleidžia skaityti lekeljas vietiniams mokytojams Makarovui ir Pfcinui tik tada, kada mus «liberalas» Čipinskas klausis, o ki- taip jis neužsitiki, kad jie ne skaitytų ko nors «neblagona- dežnago».

Štai tau, jau policmeisteris iš «kramolniko» atrado sau pagel- bininką.

Rudenį 1908 m. bevažinėjant ministeris prekybos ir pramo- nės Šipovas atsilankęs Liepojuje išgirė Čipinskį ir pavadinu «jo augštenybe (*Jiego Prevoschoditelstvo*), o dar jis tokio čino neturi, tai reikia gauti, o dėlto reikalingas atsižymėjimas. 17 balandžio 1909 m. mūsų «liberalas» gavo nuo mokinių žinią, kad nekurie mokiniai platina mokykloj atsišaukimus ant 1 gegž. ir mokinių iš- leistą slapta žurnalą «Liūsos Mokykla» (*Svobodnaja škola*) ir štai tau! daro pats kratą mokykloj 4, 5 ir 6 klesoj, atranda pas du mo- kiniu po 1 egz. atsišaukimų ir prašalina iš mokyklos, o vakare pas tuos mokinius ir policija apsilanko.

Redakcija «Lietuvos Ūkininko» gauna korespondencijas apie Čipinsko darbus ir persigąsta kad toks pirmievis galėtų tą padaryti. Kol kas netalpina korespondencijų, bet rašo laišką pas Čipinskį ir klausia ar tai tas teisybė. Čipinskis, nebūk kvailas, atsakymo neduoda, bet pasiūkia pas savę lietuvius mokinius ir tuojaus vis pirmieviškai, liepia jiems paimti popierias ir keliauti iš mokyklos. Tie nežinodami už ką juos baudžia, pradėjo reikalauti paaiškinimo. Gauna atsakymą: «Jūs turite ryšius su pavojingoms ypatomis, kaip V. Čibiras ir kiti... duodate Čibirui žinias kas dedas mokykloj, o jis parašo į laikraščius».

Uždraudžia su Čibiru ne tik kalbėti, bet ir kepurę prieš kra molniką pakelti susitikus.

Pasiūkia pas savę mokinių gspadinę ir uždraudžia, kad Čibiras ir kojos ne keltų į jos būta.

Jeigu neapsiriksiu, tai 2 gegužės ant posėdžio mokytojų prašalintiems mokiniams, kuris buvo 4 kl., išduoda paliudijimą už tris ir stato už pasielgimą (poviedenijs) 5, o kad nori gauti už 4 kl., tai už pasielgimą 4; kuris buvo 5 kl., tai už keturias kl su pirmojo išlygomis. Paliudijimuose parodė priežastį prašalinimo—neužsimokėjimas už mokslą.

Ar tai ne pirmieviškai daro!?

Gimnazijos ir realinės direktoriai tą ne padarė, užtat, kad jie ne pirmieviai ir rusai, o mus Čipinskas ir dar pirmievis!

V. Purkštys.

IŠ LIETUVOS.

Moliniškiai. (Vilkaviškio pav. Suv. gub.). Rugpjūčio 8 dieną pas Joną Bungardą buvo krata. Krėtė žandarų viškininko pagalbiūnkas su dviemis žemsargiais. Jiėškojo valdžiai nepatinkamų raštų ir knygų. Nieko ypatingo nesurado, tik konfiskavo nuo pusės metų «Kovos» rinkinį, kame buta paslėptos kortelės paliudijančios «ant ko remiasi visas zokonas ir pranašai»—d šimtrublinės. Žinoma ir ta sulig valdžios ar valdininkų noro, neprivalo rasti pas žmones, todėl ir sykui nusinešė. Paėmė keletą laiškų ir knygelių, bet tuos sugražino, tik «Kovos» numerius ir dešimtinę pasilaikė. Gal Rusijos žandarmija pradės virst į socialistus, kad socialistų mokslu teip užsima, kad per prievartą išplėsia nuo žmonių socialistų mokslo laikraščius.

Varguolis.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

«Katalikas» pastaroju laiku ėmėsi su visu įnirtimu prie socialistų teisimo ir išradęs nė iš šio, nė iš to ką nors to kio, kas leidžia jam prikibti prie socialistų kala nebutniekius. Teip pavyz žiūi savo redaktoriškuose patėmijimuose, ištraukęs iš «Vien Liet.» žinutę apie Brooklyn'o lietuvių aštuonių draugijų atstovų konferenciją dėlei statistikos klausimo, labai pasipiktinęs štai ką rašo:

«Kaip žinoma, lietuvių statistikos mylėtojai ir rinkėjai nesimpatizuos su socialistais ir kitokiais istais ir rinkdami žinias visai nepamini, katras yra socialistas arba kitoks išvirtėlis iš katalikystės. Taigi, kad statistikos rinkėjams akis užmūlyti ir atsiekt savo tikslą, butent, kad patirt, kiek kur lietuvių esama socialistų ir abelnai kitokių Bažnyčios priešų, Brooklyn konferencija klausimuose (rubrikos) jau nevar-

ja žodžio socialistas, arba ten koks laisvamanis, bet pakėms klausimą: «Ar lanko bažnyčią, kokią ir ar priguli prie parapijos? Ir ką tasai klausimas gali reikšti darant lietuvių statistiką? Girdi, ar lako bažnyčią!»

Aha, mat kas «Katalikas» nepatinka, ir čia mat socialistai kalti, kad vis kas kart mažiau lanko bažnyčią, o nelankan tiejie temdimo vietų nenorės ir «Kataliko» skaityti, kaipp žmonijos išsili osavimo iš tamsybės, prietarių ir vergijos trukdytojas.

Nr. 40 «Katalikas» rašydamas apie Vokietijos socialdemokratų partijos metinį susivaziavimą Lipske, matomai netu rėdamas ką kitą užtėmyti, štai bent ką pasako:

«Neseniai Lipske atsibuvo Vokietijos socialistų metinis susivaziavimas. Jei ligšiol socialistiškai svajojimai, paremti ant tarptautiškojo veikimo musiškiems iš galvų neišgaravo, tai tasai Vokietijos socialistu suvaziavimas turi but pakaktinis šalto vandens kubilas mūsų utopistų užsidegusioms galvoms, kad juos pertikrinti, kad tarptautiškas veikimas niekuomet neatneša jokios naudos. Pirmiausia reikia but geras tau tininkas, o tik paskui socialistas ir nuolatos veikti savo knės to labui, bet nesilaikyt ten kokio šauksmo: «lai gyvuoja tarptautiškas proletaras!»

Kad «Katalikas» nesupranta to, ką pats sako, tai aišku, jog visai nesupranta Vokietijos socialdemokratų susivaziavimo link taktikos nutarimo. Jeigu «Katalikas» mano, kad Vokietijos socialdemokratija atmeta tarptautiškojo socializmo principus, lai pasižiuri į «Neue Zeit», kur garsus socialistas, Kautzki, kalba apie Samuel Gompers'o «tautininkiskumą», dėl kurio parduodamas darbininkų balsus savo tautiečiams—kapitalistams, užsipelnė sau, kaip matomai ir «Katalikas» to sau nori, vardą kapitalistų tarpo, kuriuom pasipiktino tarptautiškas profesionalinių sąjungų susivaziavimas Paryžių, ir išjuokė jo išvadžiojimus, buk šalies darbininkams dėl tautiškumo reik gyventi «sandaroj» su tos šalies kapitalistais. Bet apie tai su «Kataliku» visai nēr kas kalbėt, tik įstabu kodėl «Katalikas», budams teip atkakliu priešu socialistiskam judėjimui, jautrias akis atkreipia link klesinio patrijotiskio judėjimo. Ne dėl ko kito, kaip tik dėl to, kad pats «Katalikas» yra kapitalistiskos tvarkos apginėju ir priešu žmonių lygybės.

Nesusipratimas pagimdo blogas pasekmes.

«Vien. Liet.» N37 tilpo mano korespondencija apie «Keleivio» leidėjų byla su Gurkdauniu už apšmežimą

«Kovos» redakcija padarydama ištrauką iš minėtos korespondencijos, štai ką apskelbia plačiai visuomenei: «Tegul «Keleivio» kaltinamasis Gurkdaunis ir būtų teip padaręs, tai rodos ne «Keleivio» pareiga revoliucionierius kaltinti ir nurodinti juos valdžioms. Ką tai reiškia? Kvepia kuo tai šlykščiu».

Dalykas gi tame: «Keleivio» N35 patilpo straipsniukas, kuri žodis į žodį čia atkartosiu:

„Antanas Gurklis, kuris apie porą metų atgal atvažiavęs iš Baltimore, Md., pasivadino Antanu Gurkdauniu ir pasigirė, esąs karštas revoliucionierius ir buvęs kokioj tai tvirtovėj pasmerkatas jau ant sušaudymo, bet, ačiu savo gabumui, prigavo rusiškus urodininkus ir pabėgo. Paskui vėl tapo suimtas, surakintas geležiais

anis, bet pakemša
priguli prie para-
rant lietuvių sta-

čia mat socialia-
lyčią, o nelankan-
taityti, kaip žmo-
vergijos trukdy-

ietijos social-de-
e. matomai netu-
o:

ocialistų metinis
ajojimai, paremti
alvų neišgaravo,
uri but pakakti-
sidegusioms gal-
veikimas niekuo-
ia but geras tau-
veikti savo knė-
ai gyvuoja tarp-

sako, tai aišku,
kratų susivaiži-
kas» mano, kad
iškojo socializ-
garsus socialie-
tautininkiskus
savo tautie-
mai ir «Katali-
tuom pasipikti-
važiavimas Pa-
darbininkams
alies kapitalie-
albūt, tik jsta-
ėsu socialisti-
inio patrijoti-
kad pats «Ka-
ir priešū

isekmes.

pie «Keleivio»

ietos korespon-
zul «Keleivio»
idos ne «Kelei-
ėti juos vald-

sniukas, kurį

atvažiuojes iš
pasigirė, esąs
ėj pasmerktas
rusiškus ure-
intas geležiais

etapu varytas į kalėjimą, bet kada įėjo girion, jis sušaudęs žan-
darus pabėgo. Atvyko ant galo Amerikon. Kaip karštam revo-
lucijonierui, A. Žvingilas suteikė prieglaudą, už ką vėliaus tas
revolucijonierius padavė jį į teismą, reikalaujamas neva už darbą
šimčių dolerių, bet nieko nelaimėjo. Paskui apsigarsino di-
liu mechaniku, ant galo stebuklingu daktaru ir net burtininku.
Kiek vėliaus sutvėrė kompaniją, ketino neva laikrštį leisti. Kom-
panija uždėjo krautuvėlę ir jį paskirė administratorium, o jis tą
krautuvėlę pardavė savo pačiam. Dabar eina byla'.

«Keleivio» leidėjai tą žinutę kaip vietinį atsitikimą lietuvių
tarpe, pažinodami gana gerai tuom yra minėtasis Gurgdaunis.

Viršminėtai žinutei tilpus Gurgdaunis skundė leidėjus už ap-
mežimą jo vardo. Byla paduota į augštesnį teismą ir J. Gegužis
Michelsonu tapo pastatyti po \$2000 kaucijos už kuriuodu atsa-
dabar du lietuviai: P. Čeplikas ir P. Lazauskas. Iš kur sėmė
«Kovos» redakcija tokią žinią ir primėtė «Keleivio» leidėjams tokį
pažeminimą, malonės «Kovos» redakcija parodyti; to nepadarius
socialisto priderystė tokį dalyką atšaukti. Kaip užsibaigs minė-
ta byla, tada pasistengsime pilnoj šviesoje parodyti, kuom yra minė-
tas Gurgdaunis, tada nereikės teip keistai sanprstauti apie «Kelei-
vio» leidėjus.

J. P. Raulinaitis.

Labai geistina būtų tokį dalyką atšaukti, bet tas ne «Kovos»
redakcijos galėje, jeigu J. P. Raulinaitis «V. L.» N37 visai ką kitą,
negečia pasakoja, apskelbęs plačiai visuomenei. Ten jis pasakė:

«Keleivio» vietinėse žiniose tilpo trumpa G-nio biografija, kuomi
Gurgdaunis pasijuto ižeistu, nes ten buvo pasakyta, jog jis sušau-
dęs Rusijos žandarų pabėgo Amerikon». Neįdomi mums kokio
Gurgdaunio ar jam panašių biografija ar nuodemės, bet įdomus
J. P. Raulinaičio skelbimas, kad kaltinamas G-nis teisme *gynėsi*,
jog jis ne tik sušaudęs žandary, bet niekam nesigyręs apie tai... Prie-
šingoji gi pusė *stengėsi tai darodyt*. Štai kame to dalyko branduo-
ys. Štai kuo šlykštisi kiekvienas, kuris kovoja prieš carų despo-
tizmą už laisvę. Galėjo «Keleivis» visuomenei išrodyt visas niek-
systes kokio ten Gurdainio, tas visai «Kovai» nebūtų priešingu,
bet į tarpą tų niekšyščių negalėjo brukt *revolucijos akcijos*, ypač
ta žinant, kad G-nis nebuvo revolucijonierium. «Keleivio» ap-
skelbimas apie G-nį visuomenės negalėjo papikinti, bet papiktino
J. P. Raulinaičio skelbimas, kad priešingoji pusė *stengėsi darodyt*,
jog Gurdainis gyresis *užmušęs Rusijos žandary*.

«Kovos» redaktorių pasipiktinęs tuo, išreiškė tai, ko nuo jo
reikalauta jo pareigų ir kovojančios prieš tyronybę visuomenės, jei
prieš tą visuomenę jis neprasižengtų, savo žodžius jis atšauks, ta-
čiau ar tas yra galimu «Kovos» redaktoriui atšaukti, kas ne jo no-
ru padaryta ir teisme ir plačioj visuomenėj apskelbta.

Jonas B. Smelstorius.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

McKees Rock'o darbininkai, kurie prieš neseniai kovojo
su kompanija Pressed Steel Car Co., per savo susirinkimą priėmė
rezoluciją, kad visokių tautyščių darbininkai priklausanti prie
Industrial Workers of the World» sąjungos persiųstų socialistų
laikraštijai padėkavonę už rėmimą streikavusių darbininkų reikalų
ir už tos laikraštijos atsišaukimą į visuomenę nurodant, kapitalistų
niekšystes ir pasielgimus su nesusipratusiai streiklaužiais.

Vokiečių kalba einančiam New Yorke socialistų laikraščiu
persiųsta specialią padėkavonę, nes redakcija to laikraščio surin-
ko kelis šimtus dolerių pašelpai streikuojančių darbininkų.

New Haven'e, Connecticut valstybėj, tunelyje paskutinė-
mis rugsėjo dienomis vanduo užliejo tris darbininkus. Nelaimė
atsitiko netikėtina, tačiau spėjama, kad užlieti darbininkai liko
gyvais; per kelias dienas be pertraukos stengtasi veltui prie užlie-

tųjų prieiti, kad gelbėt jų gyvastį. Ar priėjo prie jų ir ar gyvais
išgelbėjo—žinia to nepaduoda.

McKees Rock's'e laike streiko per policijos suprovokuo-
tas riaušes suimtiejie darbininkai kalėjime laikomi ir iki šiai die-
nai. Pastaruoju laiku 4 iš tų suimtųjų paleista, o 14 laikoma
arešte, iki prisaikintųjų teismas imsis už bylos nagrinėjimo. Visi
jie skundžiami už dalyvavimą riaušėse ir peržengimą Jungtinių
Valstybių konstitucijos, būtent per pasikesinimą ant privatiškos
kompanijos nuosavybės. Tarpe tų randasi neseniai į Ameriką pri-
buves čekas Sellar, kuris likos suimtas už tą prasižengimą, kad
buvo dukart policijos kulkomis pažeistu. Ir jis gal peržengė kon-
stitucijos įstatymus?

Kaltinami darbininkai beveik visi yra socialistais.

Prokuratorijoj matosi aiškus noras persekioti darbininkus.
Laiko, kada teismas paims nagrinėti apskųstųjų bylą, visai da ne-
paskirtą, ir rodos kalama apskųstimsiems nebutus prasikaltimus,
kad kapitalistai galėtų laimėti.

DARBININKO KRONIKA.

Aplaiykta iš Švedijos darbininkų centro valdybos kablegrama
(jūrinė telegrama) datuota rugsėjo 29 dieną praneša: «Švedijos
valdžios pastanga dėlėi sutaikymo streikuojančių darbininkų su
darbdaviais per arbitraciją lieka be pasekmių. Kova tęsiasi toliaus
visoj savo spēkoj. Vien tik badas gal priverst darbininkus grįšti.
Meldžiame pagelbos». Žinia patvirtina Landssekretarijatas arba
Švedijos centrališkos organizacijos «Linquist» valdyba.

Paryžiaus dienraštis «Figaro» rašydamas apie klerikalų kovą
priešais publiškas mokyklas, iššvietė faktą, kad prieš neseniai į
Paryžių, speciališka popiežiaus pasiūstas, pribuvo iš Romos kar-
dinolas Sattoli ir atliko konferenciją su bažnyčios viršininkais Pa-
ryžiuje. Sattoli atsivežė «ganytojišką popiežiaus laišką» Francūzi-
jos vyskupams įsakantį kovoti priešais laisvamanių veikimą.
Ypatingai popiežius įsako vyskupams su visu atkaklumu kovoti
priešais svietiškasias Francūzijos mokyklas, kurios auklėja «bedie-
vius» ir prieš valdžią, kuri tas mokyklas remia.

Ką atsakys į popiežišką reakcinį «ganytojišką» padavadijmą
Francūzijos valdžia, tuo tarpu da nežinoma.

Korespondencijos.

Springfield, Ill. Vietinė L.S.S.A. 29 kuopa parengė
prakalbas, kurios atsibuvo rugsėjo 19 d. Žmonių prisirinko
palna svetainė. Kalbėtojas buvo J.K. Varkala iš Chicagos
ir išaiškino darbininkams jų baisų padėjimą, kaip jie yra iš-
naudojami ir, kaip to visko išvengti; kad darbininkams buti-
nai yra reikalinga dalyvauti politikoj, nes nėra kitoki kelio
dėl išsiluosavimo iš kapitalistiškos globos.

Sekančią dieną tas pats kalbėtojas laikė prolekciją. Bu-
vo aiškinamas mokslas ir kaip jis mums yra reikalingas.

Panašius vakarus, lietuviams privalėtų rengti bent sykį
į metus, o greičiau galėtume nusikratyti tas naštas, kurios slė-
gia mums sprandus ir skandina skurdo ir vargo bedugnėse.
Draugai J.K. Varkalai ištarti reikia ačių už sėjimą kibirkštė-
lių šviesos tarpe tamsos ir nesusipratimo.

Jonas Žvingilas.

Rochester, N. Y. Rodos neapsiriksiu sakydamas, kad ir
čionai žmonelės pradeda sparčiau bruzdėti ir žengti prie ap-

švietos, ypač L.S.S.A. 7 kuopos draugai pradeda krutėti: ren-
gia prakalbas, diskusijas, prolekcijas — žodžiu sakant stengia-
si vykdyt viską kuo galima bent kiek augščiau pakelti kul-
turiškai žmonelius. Tas ir yra priežasčia, kad ir tie, kurie
pirma niekino socialistus, dabar pradeda jiems simpatizuot ir
lankytis į socialistų susirinkimus. Ir beabejo toks socialistų
pasidarbavimas, visur gali atnešti geistinus vaisius, ir pat-
raukti savo pusėn žmones, kurių protus aptemdę išnaudoto-
jai, padarė sau apgynėjus.

Prieš porą mėnesių atrasta čia ant kapinių nužudyta
mergina. Žudysta butent dėl gošlybės papildyta, bet žmog-
žudžio da nesuėmė. Tas atsitikimas socialistų priešams lei-
do baisią ašmižos dėmę mesti ant socialistų, ypač tą doro
mūsų kunigėlių ištikimieji. Pavyzdžiui Juozapas Broknis
pastaruoju laiku pradėjo po smukles skelbti, kad tai socialistų
darbas. Niekšiskas toks šmeižimas vienok tik panieką
gal atnešti pačiam šmeižikui ir piudytojui, nes pasaulis kas-
kart aiškiau mato, kas yra socializmas ir kad jo pasekėjai tai
žmonės, kurie doriškai nenupuolę teip žemai, kad išdrįstų net
ant savo priešų tokio baisaus melo purvus drabstyti. Gal su
sipras apjakęs žmogelis.

Daukniškių Dauknelis.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Rugsėjo Mėnuo, 1909 m.

INPLAUKOS

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo
4	14.40	42	2.30	91	4.00
5	5.00	45	1.60	95	1.60
6	13.40	46	7.05	105	4.20
9	2.60	48	1.40	109	2.00
13	1.80	50	5.20	114	2.60
15	9.20	52	7.80	115	6.15
17	6.75	55	2.00	119	2.00
19	4.60	58	1.60	121	3.60
21	3.60	64	1.40	123	3.10
22	3.80	65	1.60	124	1.00
23	2.00	67	7.00	126	1.20
25	3.70	69	2.20	129	1.80
26	2.60	71	3.40	130	8.25
28	16.05	78	2.40	131	1.40
29	5.20	79	.20	133	3.00
32	2.60	80	2.80	134	1.30
34	2.20	84	2.40	135	1.80
36	2.00	89	5.50		
Nuo 40 kp. V. Bernotas 1.00					
,, 104 ,, J. Skinderis 40					
,, 106 ,, V. Alyta 1.30					
211.05					

Pavieniai:

A. Kasakaitis 20c., M. G. Paukščiute 60c., W. A. Či-
kauskas \$1.00, V. Alyta \$1.00, A. M. Makauskas 3.00,
J. B. Jusaitis 80c., J. Perkuonas 1.50, J. Skinderis 25c.,

P. Petronis 50c., Pr. Puišis 1.80, P. Kaselis 75c. Viso 11.40

Prenumeratoriai «Kovos»:

J. Kaminskas 1.00, J. Wusis 1.00, M. Kalėdžiute
1.00, V. Turaskis 2.00, M. Urbanskiš 2.00, J. Gedutis 2.00
K. Šukys 1.00, J. Banevich 1.00, J. Waith 1.00, M. Lauraitis
2.00, M. Dambrauskas 1.00. Viso 15.00

Prenumerata «Mol. ir Soc.»

129 kp. 1.00, 105—2.00, E. Almanavičiute 1.00,
5 kp. 1.00, J. Jančiauskas, 1.00, 31 kp. 2.00, 115 kp.
2.00, 65 kp. 1.00. Viso 11.00

Už čarterius.

135 kp. 1.00, 134 po 1 dol. 2.00

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo išde.....	\$83.98
Mėnesinių duoklių.....	\$211.05
Pavienių sąnarių mėnesinių duoklių.....	11.40
Prenumeratų «Kovos».....	15.00
Už literatūrą.....	51.75
Už čarterius.....	2.00
Už apgarsinimus.....	55.50
Už pašalinius darbus*).....	81.32
Už randą ir gazą.....	21.30
Pren. «Rev. Dainoms».....	25.00
Prenum. «Mot. ir Soc.».....	11.00
Už pavienius «Kovos» num.....	2.15
«Kovos» Fondan.....	20
Išviso	\$571.91

IŠLAIDOS.

Visoki Išdavimai.

Už knygas Sąjungos atskaitom.....	3.65
Už laikraščius.....	1.54
Telefonas už 3 mėnesius.....	9.50
Stiklai ir menteliai 90c., Pailėliai 10c., kempinė 50c., Sand paper 5c., važinėjimai 50 c., spaustuvės įrankių 2.26.....	Viso 19.09

SĄTRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovos išlaidų.....	155.18
Algų Redaktoriui ir administratoriui.....	100.00
Namų išlaidos (Randa, gasas).....	40.80
Krasa ir Ekspresai.....	32.79
Pašalinių darbų išlaidos.....	47.51
Visoki išdavimų.....	19.09
Literatūros pirktą.....	5.94
Skolos atiduota A. Bruudzai.....	5.00
Viso kartu	406.31

Įplaukė-.....	\$571.94
Išėjo.....	406.31
Lieka.....	165.63

J. Grinius, Administratorius.

Turtų Kon. Kom. { J. Juodžiukynas
J. P. Valadka

*) Pašalinių darbų įplaukose, nepaminti už darbų nuo L.S.S., spaudinimas Blankų
nominacijos, paaiskinančių lakštelių, legitimacijų ir t. t. Tas darbas išneša 9 dol. 8c. ir
ant tiek pašalinių darbų įplaukos šio mėnesio turtų būtų didesnis.

- 92 kp. Wilkes Barre, Pa.
93 kp. Braddock, Pa.
A. Chapecki 217 Penn Ave.
94 kp. Foxcroft, Me.
A. Juškus
95 kp. Ashley, Pa.
A. Žekas, 146 S. Main St.
96 kp. Vandergrift, Pa.
97 kp. Manifold, Pa.
98 kp. Elco, Pa.
J. Baronas Box 24
99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
100 kp. Duquesne, Pa.
J. Rakaukas, 505 Inglefield St.
101 kp. Ellsworth, Pa.
J. Varnagiris, Box 331
102 kp. Lee Park, Pa.
103 kp. Tamaqua, Pa.
St. Millauckas 437 Willing St.
104 kp. Clinton, Ind.
F. Klivinas, Box 177
105 kp. Lewiston, Me.
K. Vilaniškis, Box 38
106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
107 kp. Coal Dale, Pa.
M. Stanelis, Box 92
108 kp. Carnegie, Pa.
A. Jankaukas, Box 35, Loupex, Pa.
109 kp. Ambridge, Pa.
P. Brajus, Box 547
110 kp. Centralia, Pa.
M. Martinkaitis, Box 33
111 kp. Orange, Mas.
J. Gallunas, 35 Whitney St.
112 kp. Pierce, Ill.
P. J. Mičiunas P. O.
113 kp. Burlington, N. J.
A. J. Neris, 503 Linden Ave.
114 kp. Athol, Mass.
D. Taunis, -35 Essex St.
- 115 kp. Du Bois, Pa.
J. Montvlla Box 85 Jefferson Line, Pa.
116 kp. Detroit, Mich.
J. Bataitis, 748 Ferry Ave.
117 kp. East Pittsburg, Pa.
W. J. Markun Box 328
118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Balčiūnas Box 33
119 kp. Milwaukee, Wis.
F. Drutchas 501 Conway St.
120 kp. Valparaiso, Ind.
D. J. Kasarka 55 Commercial Hall
121 kp. Beckemeyer, Ill.
U. Skrinskiene P.O. Box 45
122 kp. Exeter, N. H.
J. Zolancas, 11 Charter St.
123 Aurora, Ill.
S. Rykas, 23 College Ave.
124 kp. Racine, Wis.
J. Žilinskas 1606 Howe St.
125 kp. Waukegan, Ill.
C. Stendar Box 215
126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Valinskas Lock box 74 Steger, Ill.
127 kp. Old Forge, Pa.
V. Krūkščius Box 218 Coyne Pa
128 kp. Cherry, Ill.
T. J. Žarnauskas Box 116
129 kp. Bridgewater, Mass.
S. Kirilas, Box 560
130 kp. Auburn, Me.
P. Kapickas 40 Newburn St.
131 kp. So. Omaha, Nebr.
Org W. Banevičius 3423 T. St.
132 kp. Coal Centre, Pa.
St. Sarpolius Box 177
133 kp. Norwood, Pa.
P. J. Babllas 7 Dean St
134 kp. West Fitchburg, Mass.
V. J. Paezolgaukas BOX 61
135 kp. Lawrence, Mass.
P. O. Jatulevičius 247 Elm St

Nelauk Ilgiaus!

Jau nereikia garsint, nei pasakot, kas tai yra

“BALTRAMIEJAUS NAKTIS”

Jau daugelis ją nusipirko, ir perskaitę siunčia sąjaušmingas dėkas išleistoju, vertėjui ir pardavėjams. «BALTRAMIEJAUS NAKTIS» nors ir didelė knyga, bet taip patraukianti, kad darbininkas žmogus, nors ir nelabai pratęs skaityt, pradėjęs taip užsiinteresuoja, kad negali paliant skaitęs, pakol neperskaito iki paskutiniam puslapiui. «BALTRAMIEJAUS NAKTIS» taip smarkiai platinasi, taip greit sekasi parduot, o mat vis dėlto, kad ten viskas teisingai aprašyta. (Kunigai net draudžia ją skaityt, mat, bijo patį savo darbų ir teisybės žodžio).

«BALTRAMIEJAUS NAKTIS» jau turbūt neilgai bus galima pardavinėt po 75c, nes greitu laiku gali pasibaigt ir prisieis branginti kaip «relikviją». Todėl, kas norite nusipirkt «BALTRAMIEJAUS NAKTĮ» dar už paprastąją prekę, pasiskubinkite prisiųst 75c Money Order arba krasos ženkleliais sekančiu antrašu:

“KOVOS” ADMINISTRACIJA

1815 E. Moyamensing Avenue
Philadelphia, Pa.

O tuoj apturėsite labai smagų skaitymą, didelę knygą «BALTRAMIEJAUS NAKTIS».

Prenumerata “Revoliucijos Dainoms”.

J Žvingilas, J Baltušis, J Žvingilas, J Šmulskaitis, L Verblugevičius, A Grigatavičiūtė, A Kaitlius, A M Makauskas, J Šerknes, J Garšva, F Beniulis, P Janulevičius, P Planaukiūtė, J Strazdas, J Švelnie, P Vilkas, A Kulvinas, J Šunskis, J Ratkevičius, v Čekpauskas, Pr Kaunelis, 5-ta LSS kuopa, A Martinkevičius, J Stankus, J danta, 129 LSS kuopa, O Eraliūtė, Pr Pulšis, 31 LSS kuopa, K Stankus Pr Narvydas, J Norbutas, J Čičas—po 1.00: Wm Jusėvičius, A Snutis, A Buda, K Stačlokas, J Alkeas, J Mačiulaitis, V Jančaitis, V Zavadskis, J Žalaukas, po 1.00

Viso 87.50
Firmiau buvo 70.00
Iš viso sykiu 107.50

DOVANOS!

Vyrai! ar da jūs vis mylimoms merginoms dovanas perkate įvairius blizgučius, kurie niekam nenaudingi ir greit susikulia, arba saldinius, cukrinius, nuo kurių net jau ir dantys išstrunijol. Tad, draugai, jei pirksite dovana, pirkit gerą dovana. Štai puiki dovana: užrašyk “TRIMITA”, *Laisvosios Dvasios Giesmės ir Dainos*. O tau mylima sesutė iš puikios dovanėlės padainuos puikiai skambančiu balseliu, paskambis ant pijano, nulinksmis tavo širdį, kuomi smagiai pasidžiaugsi daugelį kartų.

Prekė \$1.00 už dvi knygi, iš kurių viena liks tau, o kita merginai.

Jog vistiek pirksi dovana! Tad pirk tuojaus, kol pigu, nes paskui braugiaus turėsi mokėt.

Kovos Administracija

PARANKIAUSIAS DARBO ŽMONEMS LAIKRAŠTIS “RANKPELNIS”

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. “RANKPELNIS” stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apsakos, statistikos ir t. t. In šita skyrių rašo išymesniejie Europos lietuvių rašėjai. “RANKPELNIŲ” kaina: metams 1d. 50c, pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

“Rankpelnis” Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaudamas numerio pažifūrėti įdėkite stampą už 2c.-

Kad duoda, tai imk Dovanas!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau arba naują skaitytoją laikraščiu prkalbis, prisijūniant prenumeratą metams \$2.00 už “Kovą”, “Lietuvą”, arba “Vienybę Lietuvalnkų”, apturės dovanų garsingą knygą versta iš prancuzų kalbos “BALTRAMIEJAUS NAKTIS”, arba ir didelę knygą versta iš anglų kalbos “Raistų”, kurios prekė yra 1 doleris perkant. Jei nežinau naudingumo ir vertes tu knygų, tai kiekvienas apalvietęs lietuvis paaiškys, nes tukstančius tu knygų jie išperko, taip visiems patinka. Siūnčiant prenumeratą adresnoti išleidėjus vardu:

J. NAUJOKAS, Madison Sq. Box 189. New York, N. Y.

Kaip tik prisiusite pinigus, tuojaus apturėsite sau pasiskirtą laikraštį ir knygą. Duodu dovanas, nes noriu, idant laikraščiu skaitytojai daugintusi, taip sklesis šviesa, tiesa ir laimę tarp lietuviu. Metai skaitosi nuo užsirašymo laikraščiu.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svioto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

NEPSIGAUK PATS SAVE.

Vyrai ir moteris, kurie apsigaudinėja patys, yra didžiausį savo priešai. Dievas davė Tau sveikatą, tą didžiausią turtą, idant ją sergėtumei ir atsakančiai naudotumeis. Didelės upės susilieja iš mažų

Dr. E. C. COLLINS,
uždėtojas
Collins N. Y. Medical Instituto.

syk: **The COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE**

140 West 34th Street, New York, N. Y.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, Medical Direktoriai.

Kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 po p. Švent. nuo 10 iki 1 Vak. Ut. ir Pet. 7-8

Prisisk 10c. markėms, apturėsi garsiąją knygą, Dr. E. C. Collins, "Vadovas in Sveikatą", parašytą lietuviškai.

STEFAN PAPIERNIK

Lenkiškas Bankierius, Laivakorčių agentas ir Publiškias Notarius.

**807 S. Front ir
352 N. 25 St.**

PARDUODA

LAIVAKORTES ANT

VISŲ LINIJŲ | VISAS PASAULĖS DALIS. MAINO PINIGUS
IR SIUNCIA | VISAS ŠALIS UZ KURSO KAINAS.

**Kamp. 23. ir Callowhill gatv.
Philadelphia, Pa.**

Antrašai L. S. S. A Centro Viršininkų.

L. S. S. CENTRO SEKRETORIUS

Aug. Purvis, 218 W. 124-th St., New York, N. Y.

PILD. KOM.

M. M. Rice (Račiutė), Gen'l Del. New York, N. Y.

J. Kačergius, 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

P. Norkus, 25 Van Buren St. Passaic, N. J.

VEIK. KOM. SUSINEŠIMŲ SEKRETORIUS

J. Stasiulevičius, 31 E. Broad St., Hazleton, Pa.

Lietuviai, visokiuose reikaluose
remkit savo vertelgas. Reikalui at-
siradus kreipkitės pas:

L. A. Ostapowicz

Lietuviškai-Lenkiskas Graborius.

2636 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.

Telefonas Bell 397 Kensington.

Bell Phone: Frankford 454 D.

George S. O'Connor

4464 RICHMOND ST.
PHILADELPHIA, PA.

PLUMBERIS.

Pertaiso gaza ir sutvarko kitus daiktus
reikalaujančius taisyms. Teipgi intai-
so gazo, garo ir šilto vandens šilumą.

Bell Phone 2477 Keystone 4269 A

ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arieklos, vyno, likle-
rio, vietinių ir iš užsienio. Alus buteliu-
kuose Szmidt'o bravoro. Dirbtuvė mine-
rališkų vandenų.

Kalbam lietuviškai, lenkiškai, ruskai ir angliskai.
2728 E. Allegheny Av., Philadelphia.

Frederick D. Felto

SALIUNAS

S. W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

Vienatinis
Philadelphiaj
Lietuvis
AGENTAS

Laivakor-
čių ir Pini-
gų Siunti-
mo į visas
Svieto Dalls.

Išdirba aviernastis ir kitus dokumentus.

A. M. STANELIS

306 N. 13th St. TELEPHONE
Keystone, Race 2665
PHILADELPHIA, PA.

Mokykis Angliškai!

Aš mokinu Anglišką Kalbą ir kitus dalykus
pagal geriausią metodą (būda) su geriausia
pasekme. Lekcijos išsijunkiamos po visas
Jungtinės Valstybes. Atsiųsk atvirą laišką
[Postal Card ISSIUNTINETOJAS LEKCI-
JU IR PRIVATIŠKAS MOKYTOJAS.
Chas. A. Jaffe 622 S. 11th St.
PHILADELPHIA, PA.

Lietuviškos Dainos ir Šokiai
su Notoms. M. PETRAUSKAS.

Rudens ir žiemos vakarame, baliam ir teatrams
labai tinkamos.

Lietuviškas Šlupyns	\$1.00
Liuosybės Daina	.40
Lietuviškos Dainos	.30
Visos trys sykiu	\$1.50

Reikalaukit ypatingai ar per pačią

'KOVA', 1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.

DR. RICHTER'S "PAIN- EXPELLER"

Prie išsisukimo, Su-
durdimo, Perimtu
muskulu, Skausmu
Romatizmo, Neural-
gijos ir panašiu kan-
kiu niekas taip greit
nepamašina, kaip
sutepimas su

Pain Expeleru

Baunama vose ap-
tikose uz 25 fr 50c.

F. Ad. Richter & Co

215 PEARL ST.

NEW YORK

Tėmykit

ant Ankerio

zenklo ap-
saugojimo.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veseilioms, krikštynoms,
pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras
ir telsingas tautietis. Prekes prienamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir užlaikymui plauku.

Tukstančiai pliku žmonių atgavo puikius plau-
kus, sulauko elinkima plauku. Nuodam roda vy-
kai per laiška, kaip išgydyt elinkima plauku, pu-
čkus, didervines, niežus ir lytiška bruda. Nuo ko-
ju užtrinu tik 10c. Mesturime daug padėkavontu
laišku visokiu tautybiu. Tuojau rasyk pas mus:

J. M. BRUNDZA Co.

996-998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

IŠDIRBYSTE ANTSPAUDŲ.

Padarau gu-
mines ant-
spandas [pe-
čėtis] tam
tikruose ni-
kelio apda-
ruose del vi-
soki organi-
zacijų ko-
kioms tik rel-

kia, ypatingai S.L.A. kuopoms ir L.S.S.
A. kuopoms už mažą prekę \$1.25.

Teipgi atlieku visokius drukorystes
darbus. Kas prisitūs 2 markes po 1c.,
tam pristisius dykai kalendoreli su ka-
pitalizmo poteriais.

W. J. Petkon

303 N. Main St., Brockton, Mass.

NAUJAS KATALOGAS

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus
kožnam prisitūs ant pareikalavimo
kuris prisitūs 10 c. markėms. Tame
kataloge telpa aprašymai, apie Elek-
triškų Krutančių paveikslų mašinas,
magiškas lempas, štukas, visokių ga-
tunkių knygas ir tt. Kas nusipirks
naują juokingų dainų knygelę "Dai-
nų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent.
tam prisitūsime katalogą dykai. Rei-
kalaujame gerų agentų pardavinėji-
mui mus tavorų po miestus ir mies-
telius. Adresuokite:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.,

1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE Lithuanian Socialist Federation of America

J. BALTRUSAITIS, Editor F. J. BAGOCIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svieto	
One year	\$2.00	Vienlema metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešlema mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50
ADVERTISEMENT RATES		APGARSINIMU KAINOS	
One inch once	50c	Colis sykį	50c
One inch one month	\$1.00	Colis per mėnesį	1.00
One inch one year	10.00	Colis per metus	10.00
All Communications should be addressed		Visokiuose susiėsimuose adresuokit:	

"KOVOS" Spaustuvėj spaudinam visokius spaudos darbus.

Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir kliubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-mus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji koki-nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spaustuvę kiekvienam laike ypatiškaai ar per laiškus sekančiu ant-rašu:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

Pirkejas atsinešes arba at-siutes šita iškarpa, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

ATKREIPKIT ATYDĄ
Ir pirkit visus trunkus geriausioje vyno sankrovoje. Mes turime daugybę užsieninio ir vietinio gerimu.
Degtinė { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cen
California Brandy { gallonas nuo 1 dol. 75c. iki penkų dolerių
California Vynas nuo 30 centu iki 1 doleriui 55 c.
ARAKAS [Rum] nuo 75 centu iki dvieju doleriu.
Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkėjams duodam gražias dovanas. Kalbam li-tuviš, lenk, ruskai ir kitai.

B. Z. JESSAR.

1748 Orthodox St. Frankford Philadelphia, Pa.

NAUJAS IŠRADIMAS!
SU PAGELBA

Chemijos ir Naujausių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikšciot nudevėtose bei nušutusiose drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvaruoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias drapanas.

Mēs, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką metodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, teip ir moteriškus, o teipgi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkoms trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatiškaai, laiškeliu bei per telefoną.

JAN KUKULSKI,
3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave.
Bell Phone 45-59 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. A Kensington.
PHILADELPHIA, PA.

ARGO

Gloss Starch

PALAIIDAS krakmolas pridulka pas storninką, ir jųsu dra-bužiai lieka pilki arba geltoni.
Argo yra geriausias krakmolas visokiems drabužiams—šaltam ar karštam vandenij.

Pamegink baksuka Argo, :: :: tik 5c

J. M. Makurat
Graborius ir Balsamuotojas
Atleku viską atakančial, gerai, greitai ir pigiai
3112 Richmond St., Philadelphia.
Tel.: Keystone 4275 D. east.

Gerl dantys yra neatbutinal reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 3 vakare. Nedėllomis 9 iki 4 vak.

Telefonai: Bell Kena. 36-18-A, Keystone East 42-21-D
JONAS F. BAJ
Lekiškai-Lietuviška Stainė
šiaurinej Philadelphia dalyj. Arkliai gatai kiekvienoj valandoj veselioms, krikš-tynoms, pagrabams ir pasivažinejimams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

GEORGE BELAWSKIS
1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kve-penti cigari, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarna-inas, grina lie-tuviška kalba.

G. W. Kownacki

2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa

Sallunas ir Vynyczia
Geriausi Amerikoniski ir užrubež-niai Vynai, Likieriai, Ariclkos ir Cigarai. Atsilankykit pas tautietį!

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.
VISEMS ZINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, PA.
Priėmimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.